

RAPORT
O STANIE GMINY BUSKO - ZDRÓJ
ZA 2021 ROK

BURMISTRZ MIASTA I GMINY BUSKO-ZDRÓJ

Urząd Miasta i Gminy
al. Mickiewicza 10
28-100 Busko-Zdrój
e-mail: urząd@umig.busko.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.1. Położenie i obszar gminy.....	5
1.2. Władze gminy i jednostki organizacyjne	6
1.3. Demografia.....	10
1.4. Podmioty gospodarcze.....	12
2. STAN FINANSÓW GMINY BUSKO-ZDRÓJ.....	13
3. STAN MIENIA KOMUNALNEGO.....	19
4. INWESTYCJE, REMONTY I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	21
4.1. Realizacja inwestycji i remontów.....	21
4.2. Realizacja budżetu obywatelskiego.....	34
4.3. Realizacja funduszu sołectkiego	37
4.4. Ład przestrzenny.....	39
5. GOSPODARKA KOMUNALNA.....	42
5.1. Infrastruktura komunalna.....	42
5.2. Gospodarka odpadami komunalnymi	46
5.3. Przedsiębiorstwa realizujące zadania komunalne.....	48
6. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	51
6.1. Oświata i edukacja.....	51
6.2. Kultura.....	55
6.3. Sport i rekreacja.....	66
6.4. Polityka społeczna.....	70
6.5. Ochrona zdrowia.....	77
6.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	81

7. REALIZACJA STRATEGII, PROGRAMÓW I PLANÓW GMINY	88
7.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Busko – Zdrój na lata 2015-2025.....	88
7.2. Strategia Rozwoju Turystyki Miasta i Gminy Busko-Zdrój na lata 2021-2025..	89
7.3. Strategia Rozwoju Obszarów Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrowiska na lata 2021-2027.....	91
7.4. Strategia Rozwoju Miejskiego Obszary Funkcjonalnego Busko-Zdrój na lata 2021-2030.....	91
7.5. Strategia Ponadlokalna dla Gmin:Busko-Zdrój, Chmielnik, Gnojno, Pierzchnica, Raków, Szydłów i Tuczepy do roku 2030	92
7.6. Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Busko-Zdrój na 2019-2039...	93
7.7. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Busko-Zdrój na lata 2015-2025.....	93
7.8. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Busko-Zdrój na 2021 rok	94
7.9. Program ochrony środowiska.....	95
7.10. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko- Zdrój.....	95
7.11. Program opieki nad zabytkami	95
7.12. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.....	96
7.13. Plan gospodarki niskoemisyjnej	98
7.14. Plan działania dla obszarów bazujących na potencjałach endogenicznych Gminy Busko-Zdrój.....	99
8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	101
9. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA GMINY.....	106
10. PODSUMOWANIE.....	110
SPIS ZDJĘĆ, TABEL, WYKRESÓW, SCHEMATÓW I MAP.....	112

WSTĘP

Wstęp

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu Raport o stanie Gminy Busko-Zdrój za 2021 rok przygotowany na podstawie art. 28aa znowelizowanej ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Przedmiotowy dokument obejmuje podsumowanie działalności organu wykonawczego, Burmistrza Miasta i Gminy Busko-Zdrój, w szczególności realizację budżetu, polityk, programów, strategii oraz uchwał Rady Miejskiej w Busku-Zdroju.

Prestiżowe wyróżnienia i nagrody przyznane Gminie świadczą o ugruntowanej pozycji prężnie rozwijającego się ośrodka gospodarczego, turystycznego i kulturalnego w regionie.

Zachęcam wszystkich zainteresowanych, a w szczególności mieszkańców Miasta i Gminy Busko-Zdrój do zapoznania się z Raportem o stanie Gminy Busko-Zdrój i wspólnej dyskusji nad dokumentem.

Z poważaniem,

*Burmistrz Miasta i Gminy
Busko-Zdrój
Waldemar Sikora*

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Położenie i obszar gminy

Gmina Busko – Zdrój położona jest w południowej części województwa świętokrzyskiego w regionie „Ponidzie”. W Gminie funkcjonuje 47 sołectw, których mieszkańcy głównie zajmują się rolnictwem, ogrodnictwem, sadownictwem i agroturystyką. Miasto Busko-Zdrój posiada status uzdrowiska. Gmina obejmuje obszar o powierzchni 235,88 km², w tym miasto Busko-Zdrój leży na terenie 12,28 km².

Mapa 1. Granice Gminy Busko – Zdrój

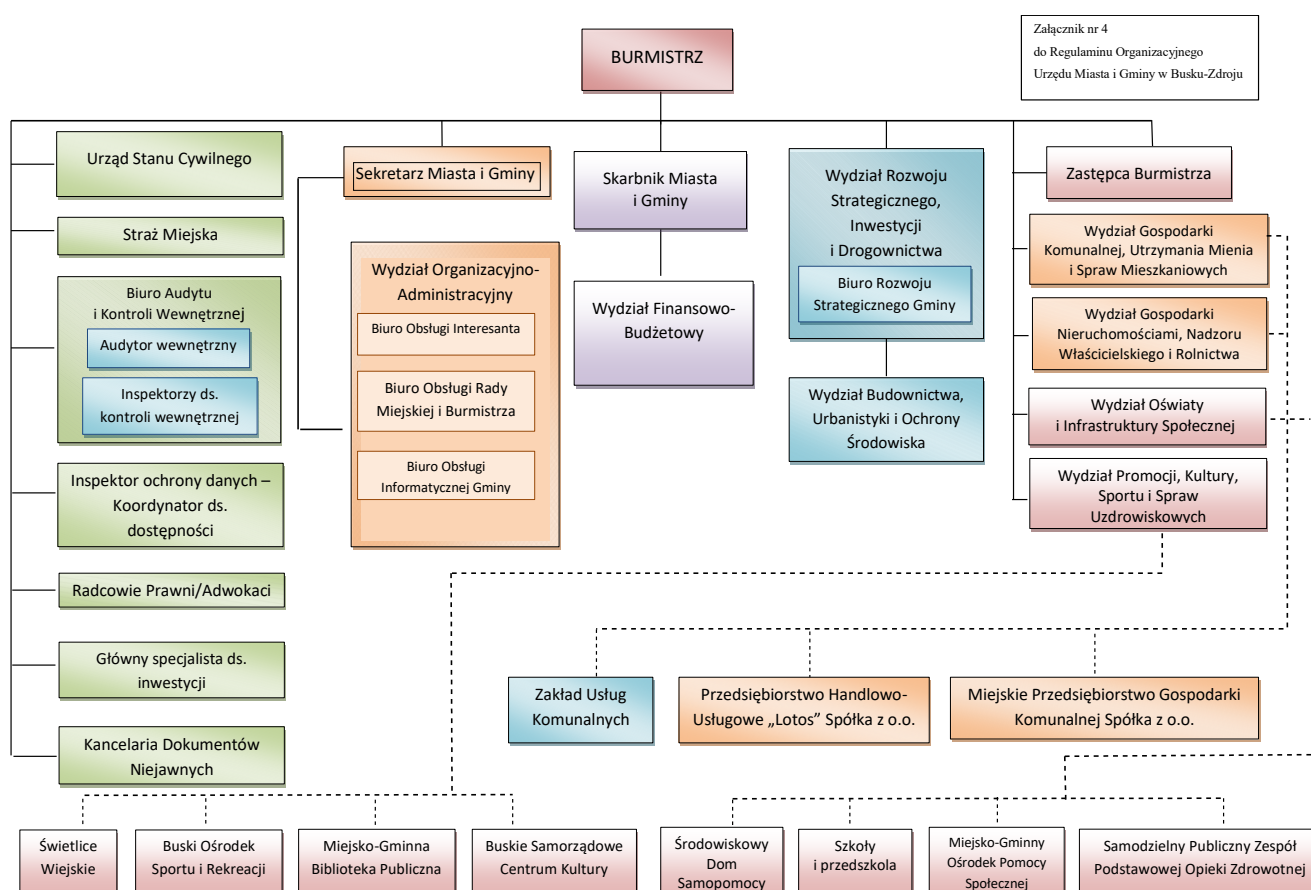

1.2. Władze gminy i jednostki organizacyjne

Organem stanowiącym i kontrolnym Gminy Busko-Zdrój jest Rada Miejska w Busku-Zdroju, a organem wykonawczym Burmistrz Miasta i Gminy Busko-Zdrój.

Burmistrz wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy w Busku-Zdroju, jednostek organizacyjnych i jednostek pomocniczych gminy. Urząd Burmistrza Miasta i Gminy Busko-Zdrój od 2010 r. sprawuje Waldemar Sikora. Zastępcą Burmistrza Miasta i Gminy Busko-Zdrój jest Michał Maroński.

Schemat 1. Struktura organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy w Busku – Zdroju w 2021 r.

Na koniec 2021 roku w Urzędzie Miasta i Gminy w Busku-Zdroju zatrudnionych było 117 osób, w tym 104 pracowników administracyjnych, 8 Straży Miejskiej i 5 osób obsługi. W analizowanym okresie z pracy odeszło 9 pracowników. Ogłoszono 5 naborów, rozstrzygnięto 5.

W zakresie realizacji procesu doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Urzędu, w 2021 roku przeszkolono 108 pracowników.

Do Urzędu Miasta i Gminy w Busku - Zdroju w 2021 roku wpłynęło 91 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Burmistrz Miasta i Gminy Busko-Zdrój wydał 256 zarządzeń i 28 dyspozycji. W omawianym okresie do Burmistrza Miasta i Gminy Busko-Zdrój wpłynęły 2 skargi, które zostały załatwione w ustawowym terminie, a strony skarżące zostały powiadomione o sposobie załatwienia skargi oraz 3 petycje, które dotyczyły zmiany organizacji ruchu, sprzeciwu realizacji przedsięwzięcia na działce oraz szczepień COVID-19.

W 2021 roku Burmistrz Miasta i Gminy przyjął osobiście 176 interesantów w sprawach skarg i wniosków oraz przeprowadził wiele rozmów telefonicznych. Mieszkańcy zgłaszali głównie tematy związane z infrastrukturą drogową, techniczną, sprawami społecznymi i gospodarką komunalną.

W związku z trwającą epidemią koronawirusa:

- zakupiono za kwotę 19.703,20 zł asortyment niezbędny do zabezpieczenia pracowników UMiG w Busku-Zdroju oraz wszystkich jednostek organizacyjnych gminy tj. maseczki ochronne, rękawice jednorazowe, dozowniki i płyny do dezynfekcji rąk,
- pozyskano 20 pulosoksymetrów z Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach,
- w miesiącu maju w ramach wspólnego projektu ze Starostwem Powiatowym UMIG w Busku-Zdroju otrzymał 15 szt. dozowników, 1-koncentrator tlenu, 1000 - podkładów medycznych i 2 lampy bakteriobójcze,
- wydano 200 skierowań na wykonanie badań na obecność przeciwciał, które otrzymano ze Starostwa Powiatowego w Busku-Zdroju,
- przekazano znaczne ilości środków dezynfekcyjnych do Zakładu Usług Komunalnych w Busku-Zdroju w celu przeprowadzenia systematycznej dezynfekcji przystanków autobusowych na terenie naszej gminy,
- przystosowano pomieszczenia w UMIG w Busku-Zdroju do przyjęcia interesantów zgodnie z wytycznymi i zaleceniami dotyczącymi zagrożenia epidemiologicznego,

- opracowano zarządzenia oraz zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Busku-Zdroju przy bezpośrednim kontakcie z interesantami,
- wprowadzono zmiany w funkcjonowaniu UMiG w Busku-Zdroju oraz jednostkach organizacyjnych gminy Busko-Zdrój dla zachowania ciągłości pracy w czasie zagrożenia epidemicznego w Polsce.

W 2021 roku Biuro Obsługi Interesanta w Elektronicznym Systemie Dokumentów zarejestrowało 41 207 pism wpływających, które następnie przekazano wg właściwości wydziałów do realizacji. Wysłano 47 680 listów i przesyłek pocztowych na kwotę 343 170, 01 zł.

Rada Miejska w Busku-Zdroju liczy 21 Radnych. Przewodniczącym Rady Miejskiej w Busku-Zdroju od 2018 r. jest Robert Burchan, a wiceprzewodniczącymi: Justyna Nurek i Lucyna Wojnowska. Skład rady Miejskiej w Busku-Zdroju uległ zmianie w związku z wygaśnięciem mandatu radnego wybranego do Rady Miejskiej w Busku-Zdroju w okręgu wyborczym nr 3 z listy nr 19 z powodu pisemnego zrzeczenia się mandatu. W miejsce wygasłego mandatu Radnego wstąpiła Janina Borto, która uzyskała kolejno największą liczbę głosów w wyborach przeprowadzonych 21 października 2018 r.

Rada Miejska w Busku-Zdroju podjęła 151 uchwał podczas 11 sesji, w tym 2 nadzwyczajnych. Rada Miejska w Busku-Zdroju odbywała posiedzenia zgodnie z uchwałą nr XXX/337/2020 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia planu pracy Rady Miejskiej w Busku-Zdroju na 2021 rok. Komisje stałe Rady Miejskiej w Busku-Zdroju pracowały zgodnie z uchwałą nr XXX/340/2020 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Rady Miejskiej w Busku-Zdroju na 2021 rok, uchwałą nr XXX/338/2020 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Busku-Zdroju na 2021 rok oraz uchwałą nr XXX/339/2020 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Busku-Zdroju na 2021 rok. W 2021 roku Rada Miejska w Busku-Zdroju rozpatrzyła 4 skargi i 3 petycje.

W roku sprawozdawczym Rada Miejska w Busku-Zdroju udzieliła wotum zaufania Burmistrzowi Miasta i Gminy Busko-Zdrój.

Jednostki organizacyjne Gminy Busko-Zdrój oraz ich formy organizacyjno-prawne:

1. Urząd Miasta i Gminy w Busku-Zdroju -jednostka budżetowa.
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju - jednostka budżetowa.
3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Busku-Zdroju - jednostka budżetowa.
4. Buski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Busku-Zdroju - jednostka budżetowa.
5. Zakład Usług Komunalnych w Busku-Zdroju -jednostka budżetowa.
6. Buskie Samorządowe Centrum Kultury w Busku-Zdroju - osoba prawna.
7. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Busku-Zdroju - osoba prawna.
8. Samodzielny Publiczny Zespół Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Busku-Zdroju - osoba prawna.
9. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Stanisława Staszica w Busku-Zdroju - jednostka budżetowa.
10. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Janusza Korczaka w Busku-Zdroju z klasami integracyjnymi - jednostka budżetowa.
11. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Płk. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka” w Busku-Zdroju - jednostka budżetowa.
12. Zespół Placówek Oświatowych w Dobrowodzie - jednostka budżetowa, w skład którego wchodzi:
  - a) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Dobrowodzie,
  - b) Publiczne Przedszkole w Dobrowodzie.
13. Zespół Placówek Oświatowych w Kołaczkowicach - jednostka budżetowa, w skład którego wchodzi:
  - a) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Kołaczkowicach,
  - b) Publiczne Przedszkole w Kołaczkowicach.
14. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Siesławicach - jednostka budżetowa.
15. Zespół Placówek Oświatowych w Szańcu-jednostka budżetowa, w skład którego wchodzi:
  - a) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Olrycha Szanieckiego w Szańcu,
  - b) Publiczne Przedszkole im. Jana Olrycha Szanieckiego w Szańcu.

16. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zbludowicach - jednostka budżetowa.
17. Publiczne Przedszkole Nr 2 w Busku-Zdroju -jednostka budżetowa.
18. Publiczne Przedszkole Nr 3 w Busku-Zdroju - jednostka budżetowa.
19. Szkoła Muzyczna I stopnia im. Krzysztofa Pendereckiego w Busku-Zdroju - jednostka budżetowa.
20. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Busku-Zdroju - jednoosobowa spółka gminy.
21. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Lotos” spółka z o.o. w Busku-Zdroju - jednoosobowa spółka gminy.

1.3. Demografia

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku liczba mieszkańców zmniejszyła się o 468 osób, przez co na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 30 462 osób, w tym: 15 879 kobiet i 14 583 mężczyzn.

Tabela 1. Ludność wg wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.

31.12.2021	0-6 lat		7-18 lat		18-60/65 lat		60+ /65+		Razem
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	
					18-60	18-65	60+	65+	
miasto	297	290	679	746	3824	4220	2893	1322	14271
sołectwa	491	555	1000	1059	4479	5237	2216	1154	16191
gmina	788	845	1679	1805	8303	9457	5109	2476	30462

Migracje przebiegały w kierunku wsi i związane były z coraz większą ilością budowanych domów jednorodzinnych. Na początku 2021 roku na terenach miejskich zamieszkiwało 14 652 osoby, a na terenach wiejskich 16 262. Na koniec 2021 roku miasto zamieszkiwało 14 271 mieszkańców, natomiast wieś 16 191.

W 2021 roku urodziło się 188 dzieci, w tym 90 dziewczynek i 98 chłopców, natomiast zmarło 442 osoby, w tym: 194 kobiety i 248 mężczyzn. Wobec tego przyrost naturalny był ujemny i wyniósł: -8,3%.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku w zakresie rejestracji stanu cywilnego zrealizowano 2 700 wniosków i wydano 5 569 odpisów aktu stanu cywilnego. Sporządzono 10 472 akty stanu cywilnego, w tym w ramach bieżącej rejestracji: 1189, pozostałe 9 283 to akty historyczne wpisane do Systemu Rejestrów Państwowych. Wydanych zostało 19 decyzji o zmianie imienia i nazwiska. Innych czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego wykonano około 5 100.

W 2021 roku sporządzonych zostało 798 aktów zgonu (osób zmarłych w buskim szpitalu, Hospicjum i w domach). Najczęstszymi przyczynami zgonów były choroby układu krążenia – 314, Covid-19 - 209, choroby nowotworowe – 138 i inne – 137.

W zakresie ewidencji ludności i dowodów osobistych wydano łącznie 28 decyzji, zameldowano i wymeldowano łącznie 1327 osób, wydano 1989 nowych dowodów osobistych. Innych czynności zrealizowano 2 150.

W okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r. został przeprowadzony Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Nadzór nad pracami spisowymi sprawowało Gminne Biuro Spisowe, które odpowiedzialne było również za promocję spisu na terenie gminy oraz nabór rachmistrzów. Na terenie naszej gminy funkcję rachmistrza pełniło 12 osób. Działania Gminnego Biura Spisowego w zakresie spisu mieszkańców miasta i gminy Busko-Zdrój prowadzone były nie tylko w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Busko-Zdrój, ale także podczas odbywających się w tym czasie wielu imprez plenerowych.

Zdjęcie 1. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021, fot. UMiG w Busku-Zdroju

W 2021 r. 31 par małżeńskich z Gminy Busko-Zdrój w dn. 27 sierpnia 2021 r. zostało uhonorowanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Wręczenia odznaczeń dokonali Burmistrz Miasta i Gminy Busko-Zdrój oraz Przewodniczący Rady Miejskiej w Busku-Zdroju podczas uroczystości zorganizowanej w Buskim Samorządowym Centrum Kultury. Wśród „złotych par” przeważały małżeństwa z 50-letnim stażem.

Zdjęcie 2. „Złote Gody 2021”, fot. UMiG w Busku-Zdroju

1.4. Podmioty gospodarcze

Na terenie miasta i gminy Busko-Zdrój prowadzonych jest 2 283 przedsiębiorstw, w tym 100 spółek cywilnych. W 2021 roku zarejestrowano w gminie 180 nowych przedsiębiorstw, a wyrejestrowano 112. Najczęściej prowadzona była działalność handlowa (581) i budowlana (534).

W zakresie działalności gospodarczej załatwionych zostało około 1400 spraw, z tego: przesłano 968 wniosków do CEIDG w formie dokumentu elektronicznego, wydano 148 decyzji w sprawie zezwoleń na alkohol i innych.

2. STAN FINANSÓW GMINY BUSKO-ZDRÓJ

Budżet Gminy Busko – Zdrój został przyjęty Uchwałą Nr XXX/336/2020 Rady Miejskiej w Busku – Zdroju z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Busko – Zdrój na 2021 rok.

Dochody budżetowe za 2021 rok wykonano w 108,81 % i na plan 160 835 838,02 zł wykonano 175 009 864,85 zł.

W 2021 roku budżet po stronie wydatków wykonano w 81,14 % i na plan 206 358 876,01 zł wydatkowano 167 434 317,30 zł.

Wydatki majątkowe stanowiły kwotę 34 984 826,76 zł, tj. 20,89 % w stosunku do ogólnych wykonanych wydatków budżetowych.

Budżet Gminy Busko – Zdrój za 2021 rok zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości 7 575 547,55 zł.

Stan zadłużenia Gminy Busko - Zdrój (bez udzielonych poręczeń) na dzień 31.12.2021r. Wynosił 1 000 000,00 zł, tj. 0,57 % w stosunku do wykonanych dochodów budżetowych w 2021 roku.

W 2021 roku Gmina Busko – Zdrój nie zaciągała długoterminowych i krótkoterminowych kredytów i pożyczek. W roku sprawozdawczym nastąpiły spłaty raty zaciągniętego kredytu w wysokości 600 000,00 zł. Na koniec 2021 roku pozostało do spłaty 1 000 000,00 zł.

Struktura procentowa wykonania dochodów budżetowych Gminy Busko – Zdrój na dzień 31 grudnia 2021 roku:

1. Dochody własne Gminy Busko-Zdrój – 24,3 %,
2. Subwencje – 19,6 %,
3. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa – 28,5 %,
4. Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych – 3,2 %,
5. Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych – 19,7 %,
6. Środki pozyskane ze środków Unii Europejskiej – 4,1 %,

7. Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID – 19 – 0,5 %,

8. Środki pozyskane z innych źródeł – 0,1 %.

Tabela 2. Wykonanie dochodów budżetowych w 2021 r.

Lp.	Rodzaj dochodów budżetowych	Plan na dzień 31.12.2021 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2021 r.	% (kol. 4 : kol. 3)
1	2	3	4	5
1.	Dochody własne	36 964 535,82	42 528 065,61	115,05
2.	Subwencje	34 241 479,00	34 241 479,00	100,00
3.	Dotacje z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych	2 531 514,00	2 531 514,00	100,00
4.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami	14 042 953,16	13 857 666,73	98,68
5.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	9 500,00	9 500,00	100,00
6.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin	4 381 108,78	4 305 291,35	98,27
7.	Dotacja celowa z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego (na wydatki bieżące)	33 500,00	33 500,00	100,00
8.	Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	15 000,00	15 000,00	100,00
9.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom, związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowaniu dzieci	29 342 743,00	29 194 562,94	99,50
10.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach	20 005,00	14 698,52	73,47

	programów rządowych			
11.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin	65 518,46	65 518,46	100,00
12.	Dotacje celowe otrzymane od samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	45 000,00	37 418,50	83,15
13.	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	232 567,00	232 567,00	100,00
14.	Środki (dotacje) otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	459 387,81	452 086,65	98,41
15.	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	12 400,00	12 400,00	100,00
16.	Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych	29 220 000,00	34 402 449,10	117,74
17.	Środki pozyskane ze środków Unii Europejskiej	7 272 403,44	7 216 593,75	99,23
18.	Środki pozyskane z innych źródeł (wkład własny budżetu państwa do projektów z dofinansowaniem Unii Europejskiej)	47 031,27	30 586,67	65,03
19.	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	1 000 000,00	4 969 302,00	496,93
20.	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID – 19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID - 19	895 191,28	855 664,57	95,58
21.	Środki Fundusz Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z	4 000,00	4 000,00	100,00

odrębnych ustaw			
RAZEM:	160 835 838,02	175 009 864,85	108,81

W 2021 roku budżet po stronie wydatków wykonano w 81,14 % i na plan 206 358 876,01 zł wydatkowano 167 434 317,30 zł, w tym:

- 0,35 % przeznaczono na rolnictwo i łowiectwo;
- 0,67 % przeznaczono na wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę;
- 5,05 % przeznaczono na transport i łączność;
- 16,30 % przeznaczono na turystykę;
- 1,97 % przeznaczono na gospodarkę mieszkaniową;
- 0,009 % przeznaczono na działalność usługową;
- 7,36 % przeznaczono na administrację publiczną;
- 0,004 % przeznaczono na urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa;
- 0,56 % przeznaczono na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową;
- 0,006 % obsługa długu publicznego;
- 0,001 % różne rozliczenia;
- 24,55 % przeznaczono na oświatę i wychowanie;
- 0,69 % przeznaczono na ochronę zdrowia;
- 3,97 % przeznaczono na pomoc społeczną;
- 1,35 % przeznaczono na edukacyjną opiekę wychowawczą;
- 24,65 % przeznaczono na rodzinę;
- 7,65 % przeznaczono na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska;
- 2,84 % przeznaczono na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego;
- 2,02 % przeznaczono na kulturę fizyczną.

Tabela 3. Wykonanie wydatków budżetowych w 2021 r.

Lp.	Rodzaj wydatków budżetowych (według działów klasyfikacji budżetowej)	Plan na dzień 31.12.2021 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2021 r.	% (kol. 4 : kol. 3)
1	2	3	4	5
1.	Rolnictwo i łowiectwo	601 536,23	590 120,92	98,10
2.	Wytwarzanie i zaopatrywanie	1 584 500,00	1 120 890,93	70,74

	w energię elektryczną, gaz i wodę			
3.	Transport i łączność	14 957 300,08	8 456 338,63	56,54
4.	Turystyka	43 947 310,00	27 289 554,81	62,10
5.	Gospodarka mieszkaniowa	5 246 211,34	3 290 559,76	62,72
6.	Działalność usługowa	73 800,00	15 276,00	20,70
7.	Administracja publiczna	14 187 204,00	12 324 496,28	86,87
8.	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	6 640,00	6 630,30	99,85
9.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 545 650,00	934 915,44	60,49
10.	Obsługa długu publicznego	350 500,00	9 906,96	2,83
11.	Różne rozliczenia	344 949,93	1 700,39	0,49
12.	Oświata i wychowanie	44 470 333,38	41 100 737,22	92,42
13.	Ochrona zdrowia	1 722 427,27	1 163 100,13	67,53
14.	Pomoc społeczna	7 365 063,87	6 653 327,91	90,34
15.	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	12 000,00	0,00	0,00
16.	Edukacyjna opieka wychowawcza	2 482 374,00	2 268 834,81	91,40
17.	Rodzina	41 659 753,00	41 275 529,48	99,08
18.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	17 089 237,64	12 802 388,58	74,91
19.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 141 307,51	4 753 111,02	92,45
20.	Kultura fizyczna	3 570 777,76	3 376 897,73	94,57
RAZEM:		206 358 876,01	167 434 317,30	81,14

Tabela 4. Środki finansowe otrzymane z budżetu Unii Europejskiej w 2021 r.

Lp.	Klasyfikacja budżetowa (dział, rozdział, paragraf)	Kwota	Dofinansowanie w ramach zadania inwestycyjnego lub bieżącego	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	630 – 63095 - 6257	1 697 055,11 zł	„Rozwój społeczno – gospodarczy, fizyczny i przestrzenny Miasta Busko – Zdrój poprzez działania rewitalizacyjne”	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020
2.	630 – 63095 - 6257	4 054 521,81 zł	„Park Zdrojowy Busko – Zdrój – zachowanie, promocja i udostępnienie”	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020
3.	852 – 85295 - 2057	265 402,14 zł	Projekt „Aktywna integracja szansą na sukces osób Bezdomnych i Zagrożonych	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata

			Bezdomnością w Gminie Busko - Zdrój	2014 – 2020 Europejski Fundusz Społeczny
4.	852 – 85295 - 2057	394 761,73 zł	Projekt pn. „Aktywni Seniorzy w Busku - Zdroju”	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 Europejski Fundusz Społeczny
5.	900 – 90005 - 6257	326 302,43 zł	„Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez montaż instalacji fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych na terenie Gminy Busko - Zdrój”	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020
6.	900 – 90005 - 6257	478 550,53 zł	„Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz w sektorze mieszkaniowym”	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020

Gmina Busko – Zdrój na dzień 31.12.2021 roku nie posiadała zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek, udzielonych poręczeń i gwarancji.

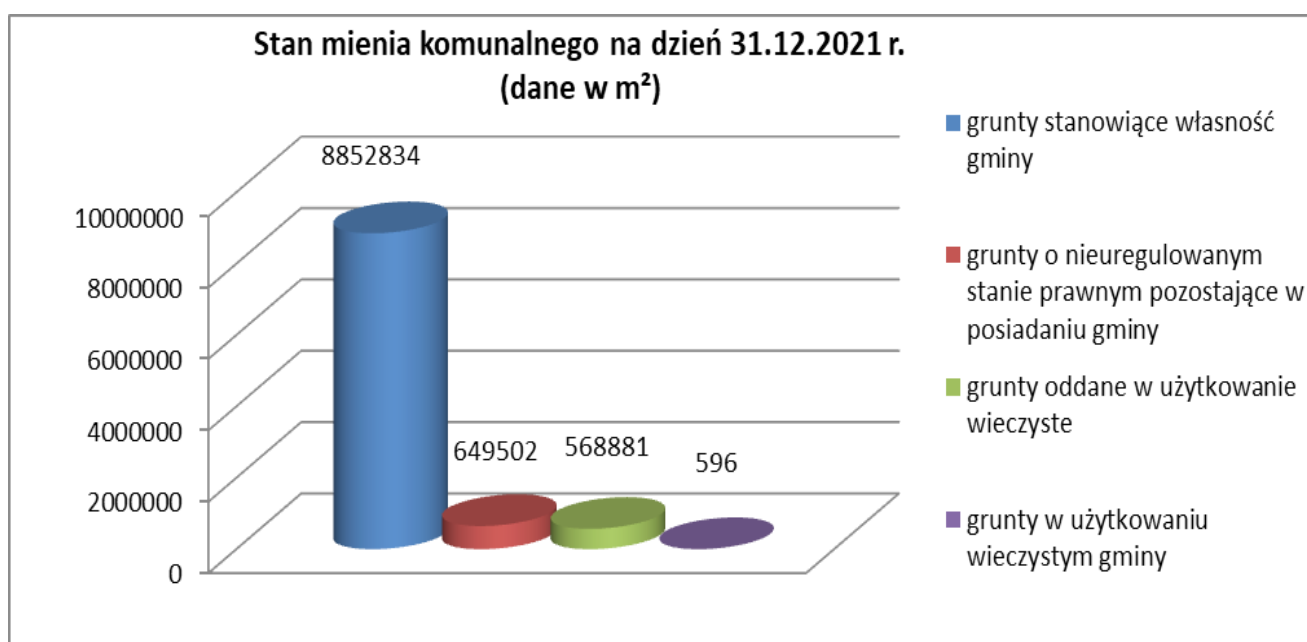
Szczegółowe objaśnienie wykonanych dochodów i wydatków budżetowych zostało przedstawione w sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Busko – Zdrój za 2021 rok oraz umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Busku-Zdroju.

3. STAN MIENIA KOMUNALNEGO

Ogólna powierzchnia gruntów komunalnych według stanu na 31 grudnia 2021 roku wynosiła 1007 ha 1813 m², w tym:

- 885 ha 2834 m² grunty stanowiące własność gminy:
  - 183 ha 527 m² na terenie miasta,
  - 702 ha 2307 m² na terenie wiejskim.
- 56 ha 8881 m² grunty gminy oddane w użytkowanie wieczyste:
  - 34 ha 2771 m² grunty oddane w użytkowanie wieczyste na terenie miasta,
  - 22 ha 6110 m² grunty oddane w użytkowanie wieczyste na terenie wiejskim.
- 64 ha 9502 m² grunty pozostające w posiadaniu o nieuregulowanym stanie prawnym:
  - 15 ha 9987 m² na terenie miasta,
  - 48 ha 9515 m² na terenie wiejskim.
- 596 m² grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym gminy:
  - 596 m² grunty w użytkowaniu wieczystym gminy na terenie miasta.

Wykres. 1. Stan mienia komunalnego na dzień 31.12.2021 r.

Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z zapisami art. 267 ustawy o finansach publicznych została przekazana organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego w ustawowym terminie, tj. do dnia 31 marca 2021 roku. Przedmiotowy dokument jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej, www.umig.busko.pl

4. INWESTYCJE, REMONTY I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

4.1. Realizacja inwestycji i remontów

W 2021 roku Gmina Busko-Zdrój zrealizowała zadania inwestycyjne na łączną kwotę 42 873 507,59 zł. W tabeli nr 5 przedstawiono zestawienie wykonanych inwestycji w 2021 roku w podziale na poszczególne kategorie wydatków.

Tabela 5. Zestawienie wykonania inwestycji w 2021 r.¹

Lp.	Zadanie	Poniesione wydatki w 2021 r. w złotych brutto	Wkład własny Gminy w 2021 r. w złotych brutto	Dofinansowanie inwestycji w 2021 r. w złotych brutto
1.	Infrastruktura drogowa (inwestycje i remonty)	5 510 928,59	2 714 261,59	2 796 667,00
2.	Zaspakajanie potrzeb społecznych	1 580 742,89	1 430 742,89	150 000,00
3.	Sport, turystyka, rekreacja	18 110 097,79	6 428 264,65	11 681 833,14
4.	Działania rewitalizacyjne	17 671 738,32	9 101 673,63	8 570 064,69
Razem		42 873 507,59	19 674 942,76	23 198 564,83

1. Infrastruktura drogowa

W celu poprawy i rozwoju infrastruktury drogowej i układu komunikacyjnego w Gminie Busko-Zdrój w 2021 r. podjęto realizację następujących działań:

- „Przebudowa ulicy Bohaterów Warszawy nr 314146T w Busku-Zdroju” w ramach Funduszu Dróg Samorządowych;
- „Przebudowa ulicy Rokosza w Busku-Zdroju na odcinku od ul. Starkiewicza do al. Kasztanowej” w ramach projektu pn. „Rozwój społeczno-gospodarczy, fizyczny i przestrzenny Miasta Busko-Zdrój poprzez działania rewitalizacyjne” współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego

1. Zestawienie nie zawiera wydatków poniesionych w ramach budżetu obywatelskiego i funduszu sołectkiego.

Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich;

- „Przebudowa ulicy 1-go Maja w Busku Zdroju etap II - przebudowa na deptak na odcinku od ul. Rzewuskiego do ul. Parkowej” w ramach projektu pn. „Rozwój społeczno-gospodarczy, fizyczny i przestrzenny Miasta Busko-Zdrój poprzez działania rewitalizacyjne” współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich;
- „Budowa kładki pieszo-rowerowej nad ul. Starkiewicza w Busku-Zdroju” w ramach projektu pn. „Rozwój społeczno-gospodarczy, fizyczny i przestrzenny Miasta Busko-Zdrój poprzez działania rewitalizacyjne” współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich,
- Remont ul. Bohaterów Warszawy nr 314146T w Busku-Zdroju w ramach wydatków bieżących z budżetu gminy.

Na rozwój infrastruktury drogowej Gmina otrzymała z budżetu państwa w ramach promesy na usuwanie skutków klęsk żywiołowych tzw. „Powodziówek” dofinansowanie w wysokości: 1 754 409,00 zł, przy łącznym koszcie zadań 2 201 624,36 zł:

- „Remont drogi Widuchowa - Zbrodzone Nr 314026 T od km 0+000 do km 0+800 oraz od km 0+900 do km 1+850, nawalny deszcz 2021”;
- „Remont drogi Balice – Góry – Palonki Nr 314037T od km 0+000 do km 0+390, nawalny deszcz 2021”;
- „Remont drogi Cekury – Kopanina – Jata Nr 314046T od km 0+870 do km 2+400, nawalny deszcz 2021”.

W wyniku realizacji ww. zadań wykonano:

- jezdnie/drogi o długości ok. 3 330 m,
- ciąg pieszo-jezdny o długości ok 235 m,
- przebudowę chodników o długości ok. 1 120 m,
- 21 miejsc postojowych,
- ok. 140 m sieci kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami,
- ok. 617 m ścieżki rowerowej.

W 2021 r. Gmina Busko-Zdrój, wykonywała bieżące remonty dróg gminnych, w tym remonty cząstkowe kruszywem naturalnym na terenie Buska-Zdroju oraz w sołectwach: Baranów, Bilczów, Kostki Duże, Kostki Małe, Las Winiarski, Łagiewniki, Mikułowice, Nowa Wieś, Nowy Folwark, Oleszki, Olganów, Owczary, Pęczelice, Podgaje, Radzanów, Ruczynów, Siesławice, Szaniec, Szczaworyż, Wełecz, Widuchowa, Zbludowice, Zbrodzice, Zwierzyniec, Żerniki Górne. Koszt remontów kruszywem wyniósł 109 117,95 zł. Remonty dróg wykonane w masie bitumicznej na terenie gminy w sołectwach Biniątki, Szaniec, Widuchowa. Wartość wykonanych robót wyniosła 620 303,82 zł.

Wykonywano również roboty związane z utrzymaniem pasa drogowego w sołectwach: Bilczów, Chotelek, Janina, Kameduły, Kawczyce, Kołaczkowice, Kotki, Las Winiarski, Łagiewniki, Mikułowice, Młyny, Nowa Wieś, Owczary, Palonki, Pęczelice, Radzanów, Siesławice, Szaniec, Szczaworyż, Wełecz, Widuchowa, Zbludowice, Zbrodzice, Zwierzyniec, Żerniki Górne. Koszt robót wyniósł 164 108,75 zł.

W 2021 r. wykonano budowę oświetlenia na terenie Gminy Busko-Zdrój poprzez realizację następujących zadań:

- Budowa linii napowietrznego oświetlenia ulicznego przy ul. Stawowej w Busku-Zdroju,
- Budowa linii napowietrznego oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej nr 000390T w miejscowości Bilczów;
- Budowa linii napowietrznego oświetlenia ulicznego przy drodze gminnej nr ewid. 633 w miejscowości Galów;
- Budowa linii napowietrznego oświetlenia ulicznego przy ul. Biwakowej w Busku-Zdroju;
- Budowa linii napowietrznego oświetlenia ulicznego przy ul. Szmaragdowej w Busku-Zdroju;
- Budowa linii napowietrznego oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej nr 0063T w miejscowości Las Winiarski;
- Budowa linii napowietrzno/kablowych oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Busko-Zdrój, w tym:
  - Budowa linii kablowej oświetlenia ulicznego przy drodze gminnej nr dz. 28/2, 244, ul. Wesoła w Busko-Zdrój”;
  - Podwieszenie linii napowietrznej oświetlenia ulicznego przy drodze gminnej dz. nr 907 w miejscowości Mikułowice Gmina Busko-Zdrój;

- Budowa elektroenergetycznej linii napowietrzno/kablowej oświetlenia drogowego, wzdłuż drogi powiatowej oraz wojewódzkiej w miejscowości Wełecz, gm. Busko-Zdrój;
- Budowa elektroenergetycznej linii kablowej oświetlenia ulicznego, wzdłuż drogi gminnej ul. Godłowskiego Busko-Zdrój, gm. Busko-Zdrój.

Łącznie w 2021 r. na terenie Gminy Busko-Zdrój zamontowano 72 sztuki ledowych opraw oświetleniowych o średniej mocy ok. 40 W każda.

Ponadto w 2021 r. opracowano dokumentacje projektowe dla inwestycji drogowych, w tym oświetlenia:

- Wykonanie dokumentacji projektowej rozbudowy oświetlenia ulicznego na terenie miejscowości Galów, Siesławice, Skotniki Duże oraz Szaniec;
- Rozbudowa ul. Zielonej i Batalionów Chłopskich w Busku-Zdroju;
- Przebudowa ul. Partyzantów i ul. Widuchowskiej w Busku-Zdroju, w tym przebudowa istniejącego skrzyżowania dróg publicznych tj. ul. Partyzantów, ul. Objazdowej oraz ulicy bez nazwy (*obecnie ul. Wschodnia*) łączącej ul. Wyszyńskiego z ul. Kazimierza Wielkiego na skrzyżowanie skanalizowane lub typu rondo;
- Przebudowa przejść dla pieszych na skrzyżowaniu ul. Kopernika Nr 314078T z ul. Waryńskiego Nr 314151T w Busku-Zdroju,
- Budowa przejść dla pieszych na ul. Parkowej Nr 314145T w Busku-Zdroju,
- Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej w Owczarach ul. Piaskowa.
- Koszt wykonania ww. dokumentacji wyniósł 241 972,00 zł.

Łączna wartość poniesionych wydatków w roku 2021 na remonty i utrzymanie dróg, inwestycje drogowe, oświetlenie i odwodnienie dróg oraz dokumentacje techniczne wyniosła 5 510 928,59 zł, w tym kwota z budżetu gminy to 2 714 261,59 zł. Pozyskano dofinansowanie ze środków zewnętrznych w kwocie: 2 796 667,00 zł.

2. Inwestycje w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych

Gmina Busko-Zdrój zrealizowała zadanie budżetowego „Wzrost gospodarczy uzdrowiska poprzez rozwój potencjału endogenicznego i zwiększenie dostępu do zasobów naturalnych – Rodzinny Park Zdrowia w Busku-Zdroju”, w systemie „zaprojektuj – wybuduj”. Zadanie zostało wykonane w całości ze środków gminy. Koszt realizacji zadania wyniósł 614 106,06 zł. Zakres wykonanych robót obejmował m.in.: dostarczenie oprogramowania z systemem operacyjnym do zarządzania systemem rezerwacji i sprzedaży biletów, wyposażenie dwóch stanowisk kasowych w budynku Domu Zdrojowego, montaż 2 szt. podwójnych (bram) kołowrotów wejściowych, montaż 1 szt. podwójnego kołowrotu wejściowy oraz montaż wyświetlacza informacyjnego prezentującego ilość osób.

Zrealizowany został również zakup i montaż elektronicznego systemu biletowego dla obiektu Pływalni Miejskiej im. Stefana Komendy w Busku-Zdroju. Zakres wykonanych robót obejmował m.in.: dostawę i montaż zewnętrznego czytnika RFID na boisko sportowe – „Orlik” i wewnętrznego czytnika RFID przy stanowisku kasowym, dostarczenie transponderów oraz wyposażenie stanowiska kasowego. Koszt realizacji zadania wyniósł 11 392,15 zł. Zadanie zostało wykonane w całości ze środków Gminy Busko-Zdrój.

W zakresie zaspokajania potrzeb społecznych zrealizowano zakup, montaż i instalację nowoczesnego elektronicznego systemu biletowego w systemie „zaprojektuj – wybuduj” dla stadionu sportowego przy ul. Kusocińskiego w Busku-Zdroju. Zewnętrzny czytnik RFID został zamontowany w celu kontroli usługi przy korbie do tenisa. Koszt realizacji zadania wyniósł 6 345,41 zł. Zostało ono w całości sfinansowane ze środków Gminy Busko-Zdrój.

W 2021r. zakończono zadanie „Rozbudowa budynku administracyjnego Urzędu Miasta i Gminy w Busku-Zdroju o szyb windy”, które było współfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach „Programu wyrównywanie różnic między regionami III” w obszarze B w ramach projektu „Dostosowanie budynku administracyjnego Urzędu Miasta i Gminy Busko-Zdrój przy ul. Mickiewicza 10 w Busku-Zdroju pod kątem dostępności dla osób niepełnosprawnych poprzez dobudowę windy zewnętrznej”. W ramach zadania wykonano min.: szyb windy wraz z obudową, montaż stolarki drzwiowej zewnętrznej i wewnętrznej, zadaszenie nad

wejściem do szybu windowego, schody zewnętrzne oraz pochylnię dla osób niepełnosprawnych.

Koszt zadania wyniósł 948 899,27 zł, dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych to 150 000,00 zł, wkład własny to 798 899,27 zł.

Łączna wartość poniesionych wydatków w roku 2021 na inwestycje w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych wyniosła 1 580 742,89 zł w tym kwota z budżetu gminy to 1 430 742,89 zł. Pozyskano dofinansowanie w kwocie: 150 000,00 zł.

3. Sport, turystyka, rekreacja

W 2021 r. Gmina Busko-Zdrój prowadziła zadania inwestycyjne mające na celu rozwój turystyki i rekreacji:

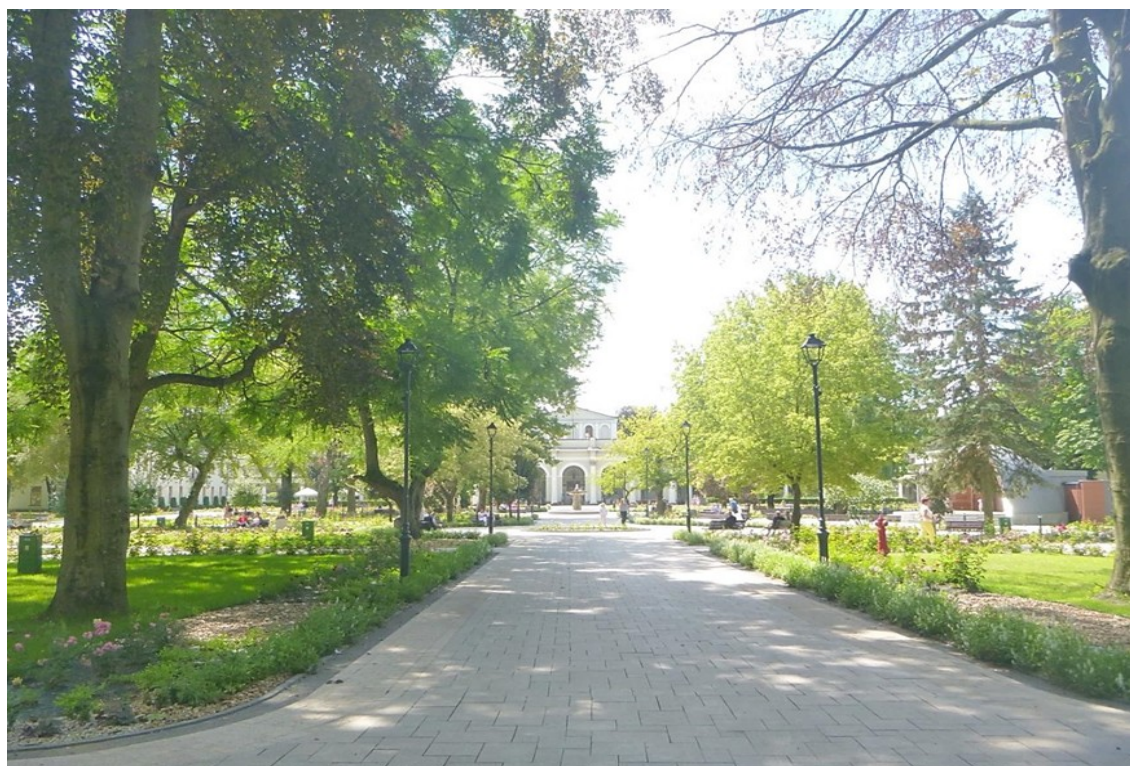
W ramach projektu pn. „Park Zdrojowy Busko-Zdrój – zachowanie, promocja i udostępnienie” z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 4.4. „Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego” zrealizowano przebudowę istniejących ciągów komunikacyjnych na terenie Zespołu Uzdrawiskowego.

Zdjęcie 3. Park Zdrojowy w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju

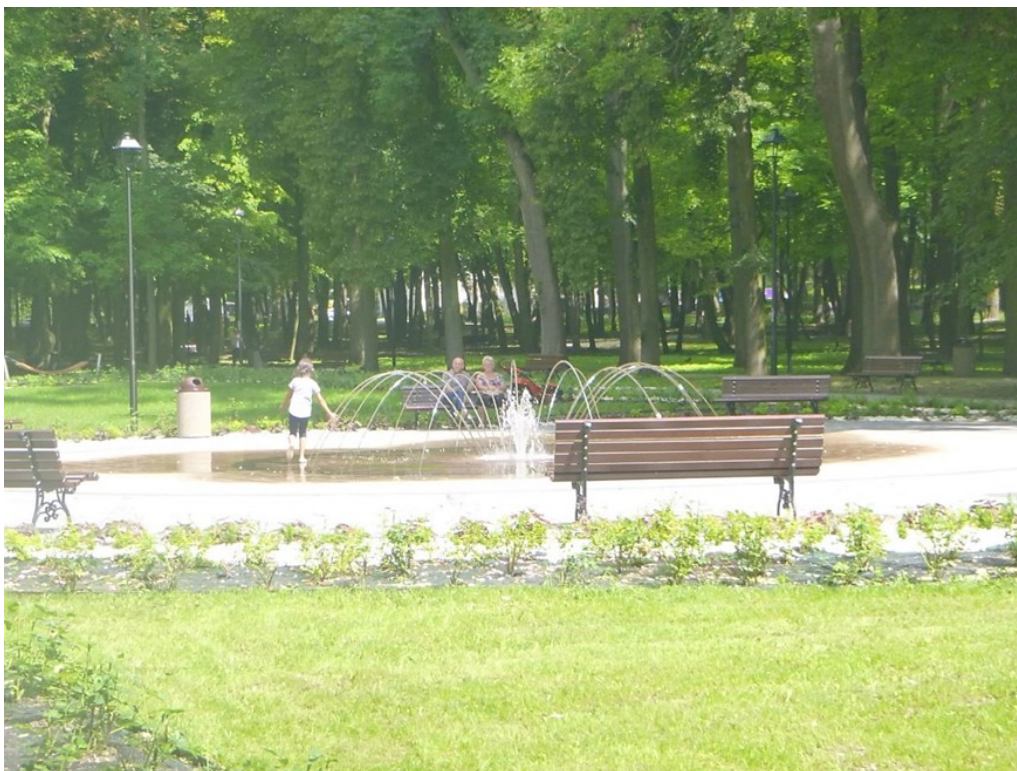

W zabytkowym Parku Zdrojowym w Busku-Zdroju w 2021 r. w ramach zadania „Renowacja zabytkowego Parku Zdrojowego w Busku- Zdroju wraz z zabezpieczeniem zabytkowego Zespołu Uzdrawiskowego” wykonano m.in: ciągi piesze, jezdne i pieszo-jezdne o łącznej powierzchni ok. 12 370 m², ścieżkę rowerową o nawierzchni z kostki brukowej o powierzchni – 1 293,9 m², elementy małej architektury: murek przy dębie Ryszard i Ogrodzie Kwiatowym, Taras Widokowy, schody do Parteru Gwiazdy, renowację Pomnika Zakochanych i ogrodzenia od strony ul. Waryńskiego, fontannę posadzkową na tzw. Parterze Muzycznym. Przeprowadzono renowację fontanny przed Sanatorium Marconi. Wybudowana została kanalizacja deszczowa o długości ok. 108 m oraz drenaż. Zamontowano 342 szt. opraw oświetleniowych, 84 szt. projektorów oświetleniowych i 16 szt. reflektorów. Zainstalowano system nagłośnienia stanowiący uzupełnienie systemu iluminacji w Parku Zdrojowym. Przeprowadzono nowe nasadzenia. Wykonano 0,86 ha trawników oraz 0,86 ha łąk parkowych.

Zdjęcie 4. Aleja w Parku Zdrojowy w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Zdjęcie 5. Fontanna w Parku Zdrojowy w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Koszty kwalifikowane projektu „Park Zdrojowy Busko-Zdrój - zachowanie, promocja i udostępnienie” wynoszą 20 345 595,81 zł. W roku 2021 wydatkowano kwotę: 17 780 457,79 zł, gdzie 6 098 624,65 zł pochodziło z budżetu Gminy, natomiast 11 681 833,14 zł to dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

W 2021 r. zakończono realizację projektu „Wzrost gospodarczy uzdrowiska poprzez rozwój potencjału endogenicznego i zwiększenie dostępu do zasobów naturalnych - Rodzinny Park Zdrowia w Busku-Zdroju”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, Działanie 7.2 „Rozwój potencjału endogenicznego jako element strategii terytorialnej dla określonych obszarów”.

Ostatnim działaniem uzupełniającym dla tego projektu było wykonanie urządzenia zabawowego na terenie Nowego Parku Zdrojowego, w formie statku/okrętu trójmasztowego z 3 huśtawkami wahadłowymi, 4 hamakami miejskimi i elementami małej architektury tj. ławki, kosze na śmieci i inne.

Zdjęcie 6. Wielofunkcyjny zestaw zabawowy w formie statku, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Koszt całkowity zadania wyniósł 329 640,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane ze środków własnych Gminy Busko-Zdrój.

Ogółem wydatki na wymienione inwestycje w zakresie sportu, turystyki i rekreacji poniesione w 2021 r. wyniosły 18 110 097,79 zł. Pozyskane dofinansowanie w tym zakresie wyniosło 11 681 833,14 zł, natomiast wkład własny Gminy Busko-Zdrój 6 428 264,65 zł.

4. Działania rewitalizacyjne

Rok 2021 był kolejnym rokiem wdrażania projektu pn. „Rozwój społeczno-gospodarczy, fizyczny i przestrzenny Miasta Busko-Zdrój poprzez działania rewitalizacyjne”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, Działanie 6.5 „Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich”.

W 2021 roku kontynuowano realizację następujących zadań:

➤ **Przebudowa ulicy 1-go Maja w Busku-Zdroju - etap II i III**

Zadanie dotyczy przebudowy ulicy 1-go Maja na deptak na odcinku od ul. Rzewuskiego do ul. Parkowej (Etap II) oraz budowy utwardzonego placu z fontanną posadzkową (Etap III). W 2021 r. Wartość umowy podpisanej z Wykonawcą to 5 609 296,75 zł. W roku sprawozdawczym wykonano roboty budowlane na łączną kwotę 2 451 271,12 zł, osiągając 44% zaawansowania. W dniu 20 kwietnia wykonawca złożył powiadomienie o zakończeniu robót budowlanych. Trwa weryfikacja dokumentów odbiorowych.

➤ **Wykonanie kładki pieszo-rowerowej nad ul. dr. Starkiewicza wraz z przebudową ul. Rokosza w Busku-Zdroju**

W ramach realizacji zadania budowana jest kładka pieszo-rowerowa, celem skomunikowanie ruchu pieszego i rowerowego ul. Rokosza, Starkiewicza oraz Parku Zdrojowego ze szpitalem „Górką”.

Zdjęcie 7. Kładka pieszo-rowerowa nad ul. dr. Starkiewicza, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Całkowity koszt zadania wynosi 9 392 76,63 zł, pozyskane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 4 112 533,81 zł, wkład własny Gminy

Busko-Zdrój wyniósł 5 279 642,82 zł. W 2021 roku zrealizowano zakres prac na łączną kwotę 8 012 470,04 zł. Zakończenie i odbiór robót nastąpiło w I kwartale 2022 roku.

➤ **Przebudowa ulicy Rokosza w Busku-Zdroju na odcinku od ul. Starkiewicza do al. Kasztanowej**

W ramach zadania przebudowywano ulicę Rokosza, z częściową zamianą na deptak. Całkowity koszt zadania wynosi 3 195 535,50 zł, pozyskane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 1 364 366,84 zł. W 2021 roku zrealizowano zakres prac na łączną kwotę 1 804 624,32 zł. Zakończenie robót nastąpiło w I kwartale 2022 roku.

W 2021 roku zakończono następujące zadania dot. rewitalizacji:

➤ **Adaptacja budynków przy ul. Bocznej na cele aktywności społecznej**

Zakres wykonanych w 2021 roku robót obejmował przebudowę, rozbudowę, nadbudowę docieplenie i rozbiórkę części budynku przy ul. Bocznej 6A wraz ze zmianą sposobu użytkowania na cele użyteczności publicznej oraz przebudowę, nadbudowę docieplenie budynku przy ul. Bocznej 7 wraz ze zmianą sposobu użytkowania.

Zdjęcie 8. Adaptacja budynków przy ul. Bocznej w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju

W ramach zadania wykonano również:

- instalację fotowoltaiczną o mocy 7,8 kW,
- niezbędne przyłącza i instalacje,
- montaż wyposażenia sanitarnego oraz dostarczono meble,
- altany, wiatę widowiskową i wiatę śmietnikową,
- dojścia i dojazdy, miejsca postojowe oraz infrastrukturę towarzyszącą,
- nasadzenia krzewów oraz trawniki i rabaty,
- przebudowę skrzyżowania ul. Bocznej z ul. Kopernika,
- montaż małej architektury, m.in.: ławki, kosze do segregacji odpadów, stojaki rowerowe.

Zdjęcie 9. Budynki i infrastruktura przy ul. Bocznej w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Całkowity koszt zadania wyniósł 4 958 372,84 zł, pozyskane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wyniosło 1 774 323,24 zł, wkład własny Gminy Busko-Zdrój to 3 184 049,60 zł.

2. Zagospodarowanie terenów zielonych między os. T. Kościuszki, a os. Pułaskiego – etap III

Prace budowlane polegały na wykonaniu kompleksu boisk sportowych przy ul. Kusocińskiego, w szczególności:

- boisko wielofunkcyjne piaszczyste,
- boisko piaszczyste do badmintona,
- boisko poliuretanowe do badmintona,
- 3 boiska do gry w bule (pentaque),
- ciąg pieszy wzdłuż piaszczystego boiska wielofunkcyjnego,
- nasadzenia zieleni wokół boisk,
- elementy małej architektury w tym: ławki, kosze na śmieci, kosze na śmieci segregowane,
- instalację monitoringu z kamerą obrotową,
- oświetlenie terenu.

Zdjęcie 10. Zagospodarowanie terenów zielonych w Busku-Zdroju między os. T. Kościuszki, a os. Pułaskiego, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Łączny koszt zadania wyniósł ponad 445 000,00 zł, 12 964,33 zł pochodziło ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego (RPOWŚ) na lata 2014-2020, Gmina Busko-Zdrój wniosła wkład własny w wysokości 432 035,67 zł.

Ogółem wydatki na wymienione inwestycje w zakresie działań rewitalizacyjnych poniesione w 2021 r. wyniosły 17 671 738,61 zł, dofinansowanie stanowiło 8 570 064,69 zł, natomiast wkład własny Gminy Busko-Zdrój 9 101 673,63 zł.

4.2. Realizacja budżetu obywatelskiego

W ramach ogłoszonego budżetu obywatelskiego na 2021 rok na terenie Miasta i Gminy Busko-Zdrój określono kwotę wydatków budżetu obywatelskiego w wysokości 300 000,00 zł przeznaczonych na sfinansowanie zadań wyłonionych w procedurze konsultacji z mieszkańcami.

Mieszkańcy zgłosili 9 projektów nad którymi przeprowadzono głosowanie. Głosowanie miało charakter powszechny i odbyło się poprzez głosowanie internetowe. Komisja powołana Zarządzeniem Nr 168/2020 Burmistrza Miasta i Gminy Busko-Zdrój z dnia 13.08.2020r. ds. analizy formalnej zgłoszonych projektów oraz przeprowadzenia i ogłoszenia wyników głosowania ustaliła, że łącznie zostało oddanych 2008 głosów z czego ważnych głosów było 1846, a nieważnych głosów było 162 (147 osoby głosujące nie były mieszkańcami Gminy Busko-Zdrój, 15 osób głosujących było osobami niepełnoletnimi).

Na podstawie § 1 ust. 2 Zarządzenia Nr 167 Burmistrza Miasta i Gminy Busko-Zdrój z dnia 12.08.2020 r. w sprawie określenia harmonogramu czynności oraz wysokości kwoty wydatków Budżetu Obywatelskiego Miasta i Gminy Busko-Zdrój na 2021 rok, do realizacji zostały zakwalifikowane projekty:

W kategorii projektów dużych:

1. Remont drogi gminnej (nr działki 612) w miejscowości Szaniec. Projekt uzyskał 384 głosy.

Gmina Busko-Zdrój wykonała remont drogi wewnętrznej dz. nr ewid. 612 w miejscowości Szaniec na dł. 180 m i powierzchni 830 m² w zakresie wykonanie warstw konstrukcyjnych z kruszywa, nawierzchni asfaltowej wraz z robotami towarzyszącymi. Wartość wykonanych robót wyniosła 70 958,70 zł (brutto).

2. Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej w Owczarach, ul. Piaskowa. Projekt uzyskał 369 głosów.

W ramach zadania ustawionych zostało 16 słupów oświetlenia ulicznego oraz zamontowano 15 opraw typu LED. Łączna wartość zamówienia: 78 568,33 zł (brutto).

3. Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego przeciwpożarowego położonego w sołectwie Dobrowoda. Projekt uzyskał 278 głosów.

Zakres wykonanych robót w ramach zadania obejmował m.in.: prace porządkowe oraz niwelację terenu wokół zbiornika, realizację altany drewnianej, zamontowanie balustrady zabezpieczającej, wykonanie opaski żwirowej po stronie wschodniej stawu, położenie nawierzchni z kostki brukowej, wykonanie nasadzeń roślinnych, wykonanie elementów małej architektury min.: stojak na rowery, ławki, kosze na śmieci. Wartość wykonanych robót wyniosła 77 000,00 zł (brutto).

W kategorii projektów małych zrealizowano zadanie:

1. Busko-Zdrój – zdrowo – rowerowo – Poprawa dostępności infrastruktury rowerowej na terenie miasta i gminy Busko-Zdrój. Projekt uzyskał 164 głosy.

Zadanie obejmowało zakup i dostawę 4 samodzielnych stacji naprawy rowerów wraz z ich montażem na terenie Buska-Zdroju. tj. przy pływalni miejskiej, przy budynku Buskiego Samorządowego Centrum Kultury, na terenie Skate Parku i przy ul. Langiewicza. Każda ze stacji wyposażona została w osprzęt i narzędzia, w tym wkrętek krzyżowy i płaski, zestaw kluczy TORX , klucz nastawny, klucze płaskie, zestaw kluczy imbusowych, pompkę z adapterem na wszystkie rodzaje wentyli, a także wieszak lub stojak montażowy do naprawy rowerów. Zadanie zostało zrealizowane w czerwcu 2021 r. Wartość zadania wyniosła 12 965,23 zł (brutto) .

2. By sport wybrzmiewał pełną mocą – Poprawa funkcjonalności Pływalni Miejskiej w Busku-Zdroju poprzez modernizację nagłośnienia na hali basenowej. Zakup mobilnego nagłośnienia na potrzeby BOSiR, celem umożliwienia organizacji wydarzeń plenerowych np. na Skate Parku. Projekt uzyskał 152 głosy.

W ramach przedmiotowego zadania zakupiono: mikser BEHRINGER XENYX 1204 USB, kolumnę aktywną BEHRINGER B, statyw kolumnowy i mikrofonowy, odtwarzacz

CD/MP3/USB, RELOOP RMP-1700 RX, kabel mikrofonowy 10 m, kabel połączeniowy mikser-kolumny 15 m, zestaw bezprzewodowy podwójny DNA, mikrofon dynamiczny PRODIPE TTI, wzmacniacz 100 V APART MA-240, głośnik naścienny APART MASK4CT-W, kabel audio 2xinch/minijack, głośnik naścienny APART MASK6CT-W. Wartość zadania wyniosła 14 995,04 zł (brutto).

3. Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Zbrodnicach. Projekt uzyskał 76 głosów.

W ramach zadania wyrównano i zniwelowano nierówności terenu działki gminnej (tarasowanie terenu), rozplantowano ziemię i kruszywa do utwardzenia wyprofilowanych zjazdów, wykonano trawniki i wyrównano terenu pod miejsce ogniskowe. Wartość wykonanych robót wyniosła 9 999,96 zł (brutto).

W roku sprawozdawczym mieszkańcy Miasta i Gminy Busko-Zdrój głosowali na zadania w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta i Gminy Busko-Zdrój na 2022 rok. Projekty zgłaszane były w kategorii małych i dużych projektów.

Lista projektów zakwalifikowanych do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego na 2022 r.

W kategorii projektów dużych:

1. Remont dróg gminnych w Szańcu: ul. Gipsowa, ul. Rajska, ul. Ścisła, ul. Korkowa, dr. nr 1198, dr. nr 1278, dr. Nr 1255. Projekt uzyskał 552 głosy.

2. Rewitalizacja placu szkolnego pomiędzy budynkiem B i C wraz z wyjściem i schodami na plac - Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 w Busku-Zdroju im. płk. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka” w Busku-Zdroju. Projekt uzyskał 498 głosów.

3. Budowa boiska do piłki siatkowej o nawierzchni ze sztucznej trawy w miejscowości Galów. Projekt uzyskał 489 głosów.

W kategorii projektów małych:

1. Doposażenie placu zabaw, siłowni zewnętrznej w dodatkowe urządzenia. Zakup i montaż altany wraz ze stołem i ławkami. Projekt uzyskał 146 głosów.

4.3. Realizacja funduszu sołeckiego

Każde z 47 sołectw Gminy Busk-Zdrój posiadało środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, tj. fundusz sołecki, zagwarantowany na rzecz wykonania przedsięwzięć służących poprawie warunków życia ich mieszkańców. O przeznaczeniu środków decydują zebranie wiejskie – mieszkańcy danego sołectwa.

Tabela 6. Wykaz inwestycji z funduszu sołeckiego w 2021 r.

Przeznaczenie środków Funduszu Sołeckiego	Kwota wydatkowana na inwestycje ze środków Funduszu Sołeckiego w 2021 roku (zł)	Procent wykorzystania środków Funduszu Sołeckiego w 2021 roku (%)
Remont dróg	379 329,30	36,34
Utrzymanie pasa drogowego	158 896,43	15,22
Utrzymanie terenów rekreacyjnych	68 415,00	6,55
Remonty w budynkach gminnych	133 549,10	12,79
Oświetlenie	145 422,60	13,93
Zagospodarowanie działek gminnych	102 489,10	9,82
Pozostałe	55 852,32	5,35
SUMA	1 043 953,85	100

➤ **Remont dróg**

W sołectwie Bilczów, Biniątki, Błoniec, Budzyń, Chotelek, Dobrowoda, Gadawa, Janina, Kołackowice, Kotki, Las Winiarski, Młyny, Nowa Wieś, Palonki, Pęczelice, Podgaje, Radzanów, Ruczynów, Siesławice, Słabkowice, Służów, Szaniec, Szczaworyż, Welecz, Widuchowa, Zbrodzice, Żerniki Górne wykonano remonty dróg kruszywem naturalnym.

➤ **Utrzymanie pasa drogowego**

W ramach środków wykonano: chodniki, odmulenie i umocnienia rowów, przepusty, a także wiatę przystankową z utwardzeniem terenu. Zadania zrealizowano w sołectwach: Wolica, Owczary, Zbludowice, Mikułowice, Skorzów, Elźbiecin, Służów, Siesławice.

➤ **Utrzymanie terenów rekreacyjnych**

Zakres prac został zrealizowany w 25 sołectwach: Bilczów, Biniątki, Błoniec, Bronina, Gadawa, Janina, Kameduły, Kawczyce, Kołaczkowice, Kostki Duże, Kostki Małe, Kotki, Łagiewniki, Młyny, Nowy Folwark, Oleszki, Olganów, Owczary, Podgaje, Skotniki Duże, Wełecz, Widuchowa, Zbludowice, Zbrodzice, Zwierzyniec. W ramach utrzymania terenów rekreacyjnych pracami objęto tereny zielone między innymi na placach zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska sportowe oraz teren przyległy do budynku świetlicy wiejskiej.

➤ **Remonty w budynkach gminnych**

Powyższe zadania realizowane były w sołectwach: Kameduły, Bronina, Olganów, Kawczyce, Kotki, Nowy Folwark, Skotniki Małe, Widuchowa, Młyny, Chotelek, Biniątki, Wełecz, Łagiewniki, Siesławice, Szaniec. Środki funduszu zostały wykorzystane na wykonanie zadania budowy budynku świetlicy, zadania tarasu, kompleksowe remonty budynków świetlic, remont posadzki, remonty schodów zewnętrznych, remont barierki na placu przy budynku świetlicy, wymianę drzwi wewnętrznych, wykonano monitoring budynku świetlicy oraz tablice informacyjne.

➤ **Oświetlenie**

W ramach budowy linii napowietrznego oświetlenia wykonano dokumentację projektową rozbudowy oświetlenia ulicznego na terenie miejscowości Galów, Siesławice, Skotniki Duże oraz Szaniec i linie napowietrznego oświetlenia przy drodze gminnej w miejscowości Chotelek, przy ul. Leśnej w miejscowości Zbludowice, przy ulicy Łąkowej w miejscowości Łagiewniki - etap III, przy drodze powiatowej w miejscowości Oleszki - etap III, przy drodze gminnej w miejscowości Zwierzyniec, ul. Działkowej w miejscowości Szaniec, przy drodze gminnej w miejscowości Siesławice, Skotniki Duże, przy drodze powiatowej w miejscowości Wełecz, a także uzupełniono oświetlenie uliczne drogi gminnej w miejscowości Chotelek.

➤ **Zagospodarowania działek gminnych**

Na terenach rekreacyjnych sołectw: Bilczów, Olganów, Baranów, Młyny, Skorzów, Elźbiecin, Kostki Małe, Wełecz, Galów, Kostki Duże, Młyny wykonano ogrodzenie boiska sportowego, prace porządkowe na działkach gminnych, zakup i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej, urządzeń na placach zabaw oraz montaż ochronnej barierki drogowej.

➤ Pozostałe

W ramach pozostałych działań głównie dokonano zakupów sprzętów dla Ochotniczych Straży Pożarnych, mebli dla szkoły podstawowej, kos i kosiarek spalinowych, mebli i sprzętu sportowego do świetlicy. Działania te wykonano na rzecz następujących sołectw: Widuchowa, Galów, Siesławice, Dobrowoda, Ruczynów, Zbludowice, Kołaczkowice, Mikułowice, Zwierzyniec, Biniątki, Olganów, Wełecz, Kameduły, Pęczelice. Zakupiono również środki do utrzymania czystości w otoczeniu świetlic wiejskich oraz terenów rekreacyjnych w sołectwach: Biniątki, Galów, Łagiewniki, Oleszki, Olganów, Kameduły, Kołaczkowice, Kostki Duże, Kostki Małe, Młyny, Skotniki Małe, Ruczynów, Szaniec, Szczaworyż, Skorzów, Wełecz, Żerniki Górne.

4.4. Ład przestrzenny

W 2021 roku obserwowany był rozwój budownictwa. Inwestycje celu publicznego jak też inwestycje realizowane na podstawie decyzji ustalających warunki zabudowy zarówno w zakresie rodzajowym jak i w ujęciu lokalizacyjnym, pozytywnie wpływają na zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy wzbogacając jej strukturę funkcjonalną i przestrzenną. Łącznie wydano 253 decyzje administracyjne w sprawie ustalenia warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego, w tym:

- 159 decyzji dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej,
- 4 decyzje dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- 12 decyzji dla zabudowy usługowej,
- 44 decyzje na inne rodzaje inwestycji,
- 34 decyzje w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego, które dotyczyły głównie infrastruktury technicznej.

Na terenie miasta i gminy Busko-Zdrój obowiązuje 27 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują powierzchnię około 1 397 ha. Dla obszaru miasta i gminy Busko-Zdrój obowiązuje również studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Busko-Zdrój. Trwają prace nad projektem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz na całym obszarze objętym studium wydawane są wypisy i wyrisy z planów oraz ze studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zaświadczenia z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2021 wydano łącznie 839 zaświadczeń, wypisów i wyrysów oraz 78 postanowień w sprawie zaopiniowania wstępnego projektu podziału nieruchomości. Ponadto, występowało do stron o uzupełnienie wniosków o wydanie przedmiotowych decyzji, uzgadniano projekty decyzji z właściwymi w tym zakresie organami, zawieszano i wznawiano postępowania, przenoszono decyzje na rzecz innych osób, a także dokonywano zmian sporządzonych decyzji. Występowały też przypadki umarzania prowadzonych postępowań administracyjnych. W nielicznych sprawach, wydane były także decyzje odmawiające ustalenia warunków zabudowy.

W ramach ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących Rada Miejska w Busku-Zdroju w roku 2021 podjęła 3 uchwały w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej:

- Nr XXXVIII/452/2021 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 28 października 2021r. w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej polegającej na budowie zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych na działkach ewidencyjnych ozn. nr 197/4, 196/4, 196/6, 195/7, 193/2, 192/2, 192/3 położonych w obrębie 12 przy ul. Siesławskiej w Busku-Zdroju;
- Nr XXXIX/468/2021 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 25 listopada 2021r. w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej polegającej na budowie budynku mieszkalnego wielorodzinnego (budynek B1) na działkach o nr ewid. gr. 357/1 i 357/2 położonych w obrębie 9 przy ul. Profesora Józefa Waclawa Grotta w Busku-Zdroju;
- Nr XXXIX/469/2021 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 25 listopada 2021r. w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej polegającej na budowie dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych (budynek B1, B2) na działkach o nr ewid. gr. 356/1, 359 (część działki) położonych w obrębie 9 przy ul. Prof. Józefa Waclawa Grotta w Busku-Zdrój.

W roku 2021 r. z zakresu uwarunkowań środowiskowych, ustawy Prawo wodne oraz ustawy Prawo geologiczne i górnicze wydano:

- 25 decyzji i postanowień w sprawie określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia,
- 8 decyzji i postanowień dotyczących zmiany stanu wody na gruncie,
- 5 postanowień z zakresu ustawy prawo geologiczne i górnicze.

5. GOSPODARKA KOMUNALNA

5.1. Infrastruktura komunalna

Infrastruktura techniczna i komunalna na terenie Gminy stale się rozbudowuje i modernizuje. Podejmowane działania, znacząco wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców oraz budują atrakcyjny wizerunek gminy, przyjazny dla dla turystów i kuracjuszy.

Stan infrastruktury wodno-ściekowej w Gminie Busko-Zdrój na koniec 2021 roku przedstawiał się następująco:

- długość sieci wodociągowej — 336,75 km;
- długość sieci kanalizacji sanitarnej — 181,43 km;
- długość sieci kanalizacji deszczowej — 34,15 km.

W roku sprawozdawczym z sieci wodociągowej korzystało 31 299 osób, natomiast z sieci kanalizacji sanitarnej 21 068 osób. Należy dodać, że wszystkie miejscowości w gminie są wodociągowane. Kanalizację sanitarna posiada 16 miejscowości. Jedna miejscowości skanalizowana jest częściowo.

Busko-Zdrój posiada stałe połączenia komunikacją kolejową na trasie Kielce – Busko-Zdrój – Kielce. Obecnie wykonywane są dwa połączenia do Kielc oraz połączenie przez Kielce do Katowic i do Częstochowy. W celu umożliwienia mieszkańcom, turystom i kuracjom korzystanie z przewozów kolejowych, została uruchomiona komunikacja z dworca kolejowego do centrum miasta i strefy uzdrowiskowej, którą dostosowano do częstotliwości kursowania pociągów.

W 2021 roku na podstawie umowy zawartej pomiędzy Gminą Busko-Zdrój, a Wojewodą Świętokrzyskim, dofinansowano z „Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej”, zadanie polegające na uruchomieniu czternastu linii komunikacji zbiorowej:

1. Busko-Zdrój – Bilczów przez Zbludowice, Radzanów, Skotniki Duże, Olganów, Dobrowodę, Baranów, Gadawę, Budzyń;

2. Busko-Zdrój – Kołaczkowice (przysiółek Palestyna) przez Mikułowice Kolonia Wsch., Elźbiecin, Podgaje, Kotki, Budy, Janina;
3. Busko-Zdrój – Słabkowice przez Mikułowice, Zwierzyniec, Elźbiecin, Podgaje, Kotki, Budy, Służów;
4. Busko-Zdrój – Szaniec przez Mikułowice Kolonia Zach., Nowy Folwark, Kameduły, Galów;
5. Busko-Zdrój – Łagiewniki – Zbrodźce - Busko-Zdrój;
6. Busko-Zdrój – Siesławice - Busko-Zdrój;
7. Busko-Zdrój – Młyny przez Mikułowice, Nowy Folwark, Kameduły, Galów, Szaniec;
8. Busko-Zdrój – Owczary;
9. Busko-Zdrój – Kawczyce;
10. Busko-Zdrój – Ruczynów przez Broninę, Widuchową, Stara Grabda;
11. Busko-Zdrój – Kostki Małe przez Welec, Biniątki, Oleszki, Kostki Duże;
12. Busko-Zdrój – Skotniki Duże przez Owczary, Pęczelice, Szczaworyż, Skotniki Małe;
13. Busko-Zdrój – Błoniec przez Bronina, Żerniki, Nowa Wieś, Szczaworyż;
14. Busko-Zdrój – Busko-Zdrój przez Siesławice, Chotelek, Wolica, Zbludowice.

Wysokość dofinansowania w roku 2021 wyniosła 497 551,98 zł.

W roku 2021 Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Kielcach obsługiwało 7 połączeń autobusowych relacji Busko-Zdrój – Kielce.

Świadczeniem usług w zakresie przewozów turystycznych na terenie miasta zajmują się również prywatne firmy transportowe, które przewożą mieszkańców i kuracjuszy pomiędzy uzdrowiskiem, a centrum miasta pojazdami elektrycznymi.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w skład gminnego zasobu mieszkaniowego wchodziło 214 lokali mieszkalnych. Na koniec 2021 roku nie było osób, oczekujących na lokal socjalny.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku zaległości w opłatach za mieszkania będące w zasobie gminy wynosiły 1 302 393,20 zł. Zadłużenie powstaje przede wszystkim u osób nie posiadających zatrudnienia, korzystających z pomocy opieki społecznej, posiadających niewielkie dochody. W związku z powyższym komornicy sądowi w większości przypadków ściągają zaległy czynsz nieregularnie i w niewielkich kwotach. Jednym ze sposobów uniknięcia powstania zaległości w opłatach mieszkaniowych jest pokrywanie ich w części z dodatków, o które mogą ubiegać się najemcy mieszkań. Gmina Busko-Zdrój

za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju udziela pomocy finansowej użytkownikom lokali wypłacając im tzw. dodatki mieszkaniowe. W 2021 roku wypłacono 1667 dodatków mieszkaniowych w łącznej kwocie 404 333,00 zł.

W 2021 roku przeprowadzono przeglądy roczne łącznie w 61 budynkach gminnych, w tym w 15 placówkach oświatowych, w 5 budynkach administracyjno-biurowych i 41 innych budynkach gminnych (świetlice wiejskie, strażnice OSP). Przeprowadzono kontrole stanu technicznego 2 obiektów małej architektury, 11 placów zabaw i siłowni zewnętrznych znajdujących się na terenach szkół i przedszkoli oraz 42 placów zabaw i siłowni zewnętrznych urządzonych na pozostałych terenach gminnych.

W roku 2021 przeprowadzono remonty obiektów użyteczności publicznej m.in. w miejscowościach: Błoniec, Biniątki, Bronina, Gadawa, Janina, Kameduły, Łagiewniki, Mikułowice Młyny, Olganów, Owczary, Palonki i Siesławice.

W okresie sprawozdawczym wydano 175 decyzji administracyjnych oraz 194 zaświadczeń i zawiadomień. Zawarto 165 umów udostępnienia składników mienia komunalnego tj:

- 71 umów dzierżawy,
- 56 umów najmu,
- 17 umów użyczenia,
- 2 umowy pożyczki,
- 1 umowę nieodpłatnego używania nieruchomości i pobierania z niej pożytku
- 18 umów udostępnienia mienia komunalnego pod budowę i trwałe umieszczenie w gruncie urządzeń infrastruktury technicznej.

Dochody uzyskane z tytułu zawartych umów wyniosły - 1 026 409,56 zł.

W zakresie zachowania funkcji leczniczo - rekreacyjnej na terenie parku zdrojowego podejmowane są corocznie działania dotyczące ograniczania uciążliwości takich jak hałas i zanieczyszczanie ciągów pieszych i ławek przez gawrony. W 2021 roku, w okresie od 1 marca do 29 kwietnia, przeprowadzono płoszenie gawronów metodą sokolniczą. W zakresie działań dotyczących ochrony kasztanowców na terenach publicznych w mieście przed szkodnikiem – szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem, objęto ochroną 498 drzew tego gatunku.

Zakład Usług Komunalnych dokonał ukwiecenia miasta poprzez ustawienie 18 szt. wież kwiatowych oraz 68 szt. kwietników kaskadowych zamontowanych na lampach przy Placu Zwycięstwa, ul. Poprzecznej, ul. Batorego, ul. Kościuszki oraz łączniku od ul. Rzewuskiego do ul. Topolowej. W okresie wiosennym nasadzono 9 000 szt. roślin jednorocznych - bratków. Następnie w ramach ukwiecenia rabat na terenie całego miasta nasadzonych zostało 14 940 szt. roślin jednorocznych.

Ponadto pozyskano 35 szt. sadzonek drzew i 60 szt. sadzonek krzewów miododajnych, które posadzono na terenach zielonych Skateparku oraz wzdłuż ul. Wschodniej w Busku-Zdroju w ramach projektu „Promocja produkcji żywności ekologicznej przez nasadzenie drzew miododajnych, sposobem na ochronę i poprawę jakości środowiska oraz bioróżnorodności w województwie świętokrzyskim”.

Zdjęcie 11. Roślinność, ul. Wschodnia w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju

5.2. Gospodarka odpadami komunalnymi

System gospodarki odpadami komunalnymi Gminy Busko-Zdrój obejmuje zorganizowanie odbioru i zagospodarowanie odpadów komunalnych w ramach budżetu utworzonego z obligatoryjnych wpłat płaconych przez mieszkańców w wysokości określonej przez Radę Miejską. Zgodnie z Uchwałą NR XXV/301/2020 Rady Miejskiej w Busku –Zdroju z dnia 15 września 2020r. w sprawie ustalenia stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Busko-Zdrój w 2021 roku obowiązywały stawki opłat za odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych w wysokości:

- 1) dla właścicieli nieruchomości, którzy segregują odpady komunalne: 19,50 zł od jednego mieszkańca / miesiąc
- 2) dla właścicieli nieruchomości, którzy segregują odpady komunalne i posiadają własny kompostownik: 17,50 zł od jednego mieszkańca / miesiąc
- 3) dla właścicieli, którzy nie wypełniają ustawowego obowiązku selekcji odpadów, jest stosowana podwyższona dwukrotnie opłata podstawowa w kwocie: 39,00 zł od jednego mieszkańca / miesiąc.

W 2021 r. przeprowadzono terenowe kontrole w zakresie przestrzegania zasad poprawnej segregacji odpadów komunalnych w 14 sołectwach, tj.: Baranów, Biniątka, Budzyń, Chotelek, Dobrowoda, Galów, Kostki Duże, Kostki Małe, Mikułowice, Oleszki, Skotniki Duże, Szczaworyż, Wolica, Zwierzyniec.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 22 decyzje nakładające opłatę podwyższoną w związku z brakiem segregacji, tj.:

- Galów – 2 decyzje na kwotę 312,00 zł,
- Kostki Duże – 6 decyzji na kwotę 741,00 zł,
- Oleszki – 3 decyzje na kwotę 585,00 zł,
- Zbludowice – 4 decyzje na kwotę 468,00 zł,
- Skotniki Duże – 5 decyzji na kwotę 858,00 zł,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa (dwa bloki należące do jednej wiaty) – 1 decyzja na kwotę 8 424,00 zł,
- Busko – Zdrój – 1 decyzja na kwotę 234,00 zł.

W 2021 roku wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie pokryły kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W związku z zaistniałą sytuacją Rada Miejska podjęła Uchwałę Nr XLI/483/2021 z dnia

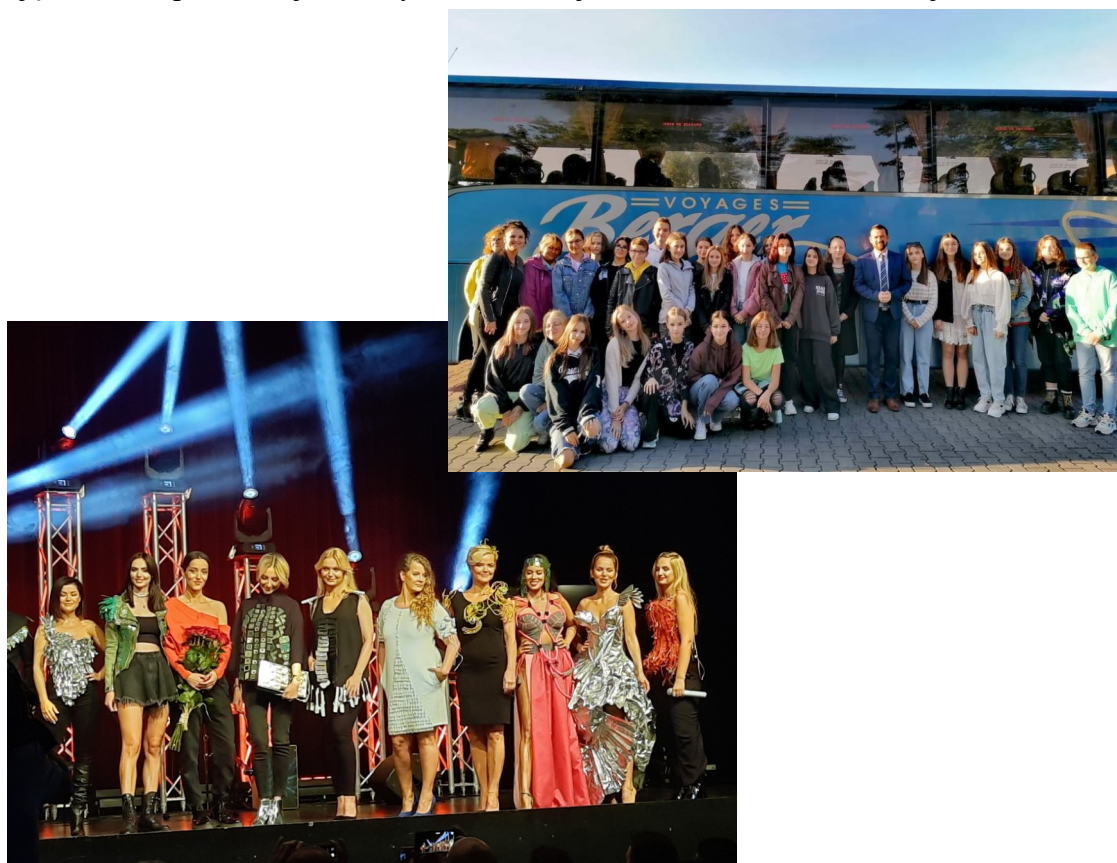
30 grudnia 2021 roku w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi za 2021 r. z dochodów własnych Gminy Busko-Zdrój nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi .

W obszarze świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych na terenie gminy Busko-Zdrój funkcjonuje ośmiu przedsiębiorców. Usługi z zakresu opróżniania i transportu nieczystości ciekłych świadczone były przez dziesięciu przedsiębiorców posiadających wymagane prawem zezwolenia.

Gmina Busko-Zdrój od wielu lat prowadzi aktywną politykę proekologiczną.

W 2021 roku zorganizowano szereg akcji edukacyjnych promujących ograniczenie niskiej emisji, które kierowane były w głównej mierze do dzieci i młodzieży. W roku sprawozdawczym odbył się uroczysty finał warsztatów mody recyklingowej pn. „Moda na recykling” zorganizowanych i przeprowadzonych w 2020 r. Ww. finał został przesunięty na 2021 r. z uwagi na panujący w ówczesnym czasie stan epidemii sanitarnej wywołany koronawirusem SARS – COV 2.

Zdjęcie 12. Reprezentacja Gminy Busko-Zdrój, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Gmina zorganizowała także konkursu pn. „Dbamy o klimat” III edycja. Głównym celem konkursu było rozbudzanie wśród uczniów zainteresowań ograniczeniem niskiej emisji, właściwego gospodarowania odpadami, elektromobilnością, jak również wpływem zanieczyszczeń powietrza na zdrowie człowieka. Edukacja dzieci i młodzieży prowadzona była również w zakresie ochrony środowiska i innowacyjnych rozwiązań dotyczących przemieszczania się (mobilności), rozwijania odpowiedzialności za stan środowiska, rozwijania wrażliwości ekologicznej i artystycznej.

Zdjęcie 13. Laureaci konkursu, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Gmina przeprowadziła również akcji edukacyjną pn. „ODPADY SEGREGUJESZ CHOINKĘ OTRZYMUJESZ” nakierowaną na zwiększenie świadomości proekologicznej wśród mieszkańców Miasta i Gminy Busko-Zdrój, ze szczególnym zwróceniem uwagi na konieczność segregacji odpadów, dbanie o czyste powietrze oraz wynikających z tego korzyści. Wśród mieszkańców propogowano również świadomości o możliwości bezpłatnego oddawania odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, a tym samym niespalania tych odpadów w piecach oraz na wolnym powietrzu.

5.3. Przedsiębiorstwa realizujące zadania komunalne

Na koniec 2021 roku Gmina Busko-Zdrój była wyłącznym udziałowcem dwóch spółek prawa handlowego tj.: Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Busku – Zdroju i Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „Lotos” Spółka z o.o. w Busku –Zdroju.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Busku – Zdroju, świadczy usługi komunalne na rzecz mieszkańców miasta i gminy Busko-Zdrój poprzez bieżące i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb w zakresie poboru, uzdatniania i dostarczania wody, odprowadzania i oczyszczania ścieków, budowania i eksploatacji sieci wodno-kanalizacyjnych, zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne wraz z ich obróbką, usuwanie oraz odzysku surowców z materiałów posegregowanych, zarządzania (na zlecenie) nieruchomościami, administrowanie cmentarzem komunalnym oraz targowiskami miejskimi.

W 2021 roku nastąpiło rozwiązanie związku międzygminnego KZC „Ponidzie” w Busku-Zdroju, od dnia 1 października 2021 r. MPGK Sp. z o.o. w Busku-Zdroju kontynuuje działalność w zakresie zaopatrzenia w ciepło mieszkańców naszej gminy. Gmina Busko-Zdrój przekazała tej spółce aport w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa zlikwidowanego związku międzygminnego KZC „Ponidzie” w Busku-Zdroju. W zamian za wniesiony aport Gmina Busko-Zdrój jako jedyny wspólnik objęła 18 536 udziałów w tej spółce o wartości po 500 zł każdy, tj. o wartości łącznej 9 268 000,00 zł. Kapitał zakładowy spółki wynosi 40 976 500,00 zł i dzieli się na 81.953 udziałów o wartości 500 zł każdy.

W 2021 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Busku-Zdroju w ramach świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczała wodę mieszkańcom wszystkich 47 sołectw oraz miastu. Dostawa wody odbywała się z ujęć: „Szcaworyż”, „Zrecze” i „Widuchowa-Chrusty”.

Spółka w ramach inwestycji własnych w 2021 roku wybudowała 2433 mb i wyremontowała 2072 mb sieci wodociągowej oraz wybudowała 685 mb i wyremontowała 66 mb sieci kanalizacyjnej. W 2021 roku Spółka wybudowała 797 mb i wyremontowała 607 mb przyłączy wodociągowych oraz wybudowała 2560 mb i wyremontowała 299 mb przyłączy kanalizacyjnych.

Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Lotos” Spółka z o.o. w Busku - Zdroju, głównie świadczy usługi w zakresie wynajmowania lokali użytkowych. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 620.000,00 zł i dzieli się na 6200 równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy.

W 2021 roku Spółka wynajmowała 709 m² powierzchni handlowej innym podmiotom, głównie osobom fizycznym, z przeznaczeniem na działalność handlową oraz wynajmowała w niewielkim stopniu powierzchnię magazynową.

Według stanu na dzień 31.12.2021 roku Spółka posiadała umowy z 20 najemcami. Przychody z tytułu najmu wynosiły w 2021 roku 527 398,99 zł i stanowiły główne źródło dochodów z działalności Spółki.

6. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

6.1. Oświata i edukacja

Od stycznia do czerwca 2021 roku, w związku z pandemią COVID - 19, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w placówkach oświatowych odbywały się w trybie stacjonarnym oraz zdalnym, zgodnie z rozporządzeniami Ministra Edukacji i Nauki w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Od września 2021 roku wszyscy uczęszczali do placówek oświatowych na zasadach sprzed pandemii. W sytuacji pojawienia się zagrożenia epidemiologicznego dyrektor szkoły lub przedszkola, za zgodą organu prowadzącego i po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, zawieszał zajęcia stacjonarne w oddziale lub klasie na czas oznaczony i nauczanie odbywało się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Wszystkie zajęcia w placówkach oświatowych, które odbywały się w trybie stacjonarnym były prowadzone w ścisłym reżimie sanitarnym z uwzględnieniem zaleceń Ministra Edukacji i Nauki, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministra Zdrowia.

W Gminie Busko-Zdrój w 2021 r. funkcjonowało (stan na 30 września 2021 r.):

- 8 publicznych szkół podstawowych, dla których Gmina Busko-Zdrój jest organem prowadzącym, z tego 3 na terenie miasta, a 5 na terenach wiejskich, do których uczęszczało łącznie 2 374 uczniów (klasy I-VIII),
- Szkoła Muzyczna I stopnia, kształcąca w dwóch cyklach: sześcioletnim i czteroletnim, do której uczęszczało 133 uczniów,
- 7 oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, do których uczęszczało 128 dzieci,
- 2 niepubliczne szkoły podstawowe, z tego 1 na terenie miasta i 1 na terenie wiejskim, do których uczęszczało łącznie 54 uczniów,
- 1 oddział przedszkolny w niepublicznej szkole podstawowej, do którego uczęszczało 25 dzieci,
- 5 przedszkoli publicznych, do których uczęszczało 519 dzieci,
- 4 przedszkola niepubliczne, do których uczęszczało 309 dzieci.

Stan zatrudnienia w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i szkole muzycznej (na 30 września 2021 r.) – 325,96 etatu, w tym:

- 12,21 etatu nauczycieli stażystów,
- 52,64 etatu nauczycieli kontraktowych,
- 38,02 etatu nauczycieli mianowanych,
- 223,09 etatu nauczycieli dyplomowanych.

Gmina Busko-Zdrój prowadziła dowóz uczniów do szkół, który realizowany był przez przewoźników wyłonionych w trybie przetargu nieograniczonego. Według stanu na miesiąc wrzesień 2021 r., obejmował siedem okręgów. Łącznie z dowozu do szkół miało możliwość skorzystania 603 uczniów. Wydatki związane z dowozem uczniów do jednostek oświatowych w roku 2021 wyniosły 819 552,01 zł.

W 2021 roku refundowany był też dowóz dzieci niepełnosprawnych do jednostek oświatowych. Według stanu na miesiąc wrzesień refundacja obejmowała dowóz do następujących szkół i przedszkoli:

- 1 Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego "Złote Serce" w Pińczowie prowadzonego przez Fundację Pomocy Osobom Niepełnosprawnym – 17 uczniów,
- 2 Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego im. Bł. Ks. J. Pawłowskiego w Pińczowie – 1 uczeń,
- 3 Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Broninie – 12 uczniów,
- 4 Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Niepełnosprawnych Ruchowo w Busku - Zdroju – 10 uczniów,
- 5 Niepublicznego Specjalnego Punktu Przedszkolnego „Świetlik” w Skowronnie Dolnym prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym - 1 dziecko.

Zrefundowano także osobom indywidualnym dowóz dzieci niepełnosprawnych do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Niepełnosprawnych Ruchowo w Busku - Zdroju, Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Broninie oraz Niepublicznego Specjalnego Punktu Przedszkolnego „Złote Serce” w Pińczowie. Wydatki związane z dowozem uczniów niepełnosprawnych do szkół i przedszkoli w roku 2021

wyniosły 114 423,12 zł. Ogółem wydatki związane z dowozem w roku 2021 wyniosły 933 975,13 zł.

W 2021 roku Gmina Busko –Zdrój przystąpiła do programu pn. „Laboratoria przyszłości”, w ramach którego pozyskała środki na zakup wyposażenia dla szkół, których jest organem prowadzącym, tj. drukarek 3D z akcesoriami (w tym aplikacjami, slicerami etc.), mikrokontrolerów z sensorami, wzmacniaczami, płytkami prototypowymi i innymi akcesoriami, sprzętu do nagrań dla nauki prezentacji swoich osiągnięć (kamery, mikrofony, oświetlenie etc.), stacji lutowniczych (do mikrokontrolerów). Otrzymana kwota wsparcia wyniosła 784 800,00 zł. Z dofinansowania skorzystało 8 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Busko-Zdrój. Kwoty przyznawane były w zależności od liczby uczniów w szkołach. Program „Laboratoria Przyszłości” to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Celem inicjatywy było wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości, stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań.

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 dotycząca realizacji projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” Gmina Busko-Zdrój wystąpiła z wnioskiem dla 19 beneficjentów programu na łączną kwotę 73 050,00 zł. Po zakwalifikowaniu wniosku oraz podpisaniu umowy, Gmina zakupi sprzęt, który zostanie przekazany na własność rodzicom (beneficjentom programu) z przeznaczeniem dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Busko-Zdrój. Sprzęt będzie wykorzystywany do prowadzenia nauki zdalnej przez uczniów. Pandemia COVID-19 pokazała wiele problemów, a jednym z nich jest nauka zdalna na terenach popegeerowskich. Ujawniła ona deficyt sprzętu komputerowego czy utrudnienia w dostępie do Internetu, co wpłynęło na realizację obowiązków szkolnych przez dzieci. Projekt „Granty PPGR” stawiał za cel wyeliminowanie tych ograniczeń. Środki przeznaczone na zakup komputerów pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W roku sprawozdawczym Gmina Busko-Zdrój otrzymała kwotę 73 998,00 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej z tytułu dofinansowania wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej

z przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Kołaczkowicach wchodzącej w skład Zespołu. Pozyskane środki finansowe przeznaczone były na zakup dodatkowych pomocy dydaktycznych do nauczania geografii, biologii, fizyki i chemii. Wsparcie i urozmaicenie procesu dydaktycznego dobrymi pomocami z pewnością będzie miało odzwierciedlenie w dydaktycznej skuteczności szkoły oraz wpłynie na większe zaangażowanie i aktywniejsze uczestnictwo uczniów w procesie dydaktycznym, a także rozwój zainteresowań uczniów.

W roku 2021 Gmina Busko-Zdrój otrzymała również kwotę 72 450,00 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej z tytułu finansowania zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego. Z dofinansowania skorzystało 8 szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Busko – Zdrój oraz 1 szkoła niepubliczna. Zajęcia odbywały się w okresie od września 2021 roku do grudnia 2021 roku.

Gmina Busko-Zdrój otrzymała w 2021 r. dotację celową w wysokości 323 089,75 zł udzieloną na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe dla uczniów szkół podstawowych. W ramach realizacji Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2020-2022 Gmina Busko-Zdrój otrzymała w 2021 r. dotację celową w wysokości 14 698,52 zł.

W 2021 roku Burmistrz przyznał pracodawcom dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Busko – Zdrój, które jest finansowane ze środków Funduszu Pracy. Dofinansowania udzielono 5 pracodawcom, którzy złożyli wnioski i spełnili warunki określone w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, na łączną kwotę 40 405,00 zł.

6.2. Kultura

Zadania gminy w zakresie kultury realizowane były przez Buskie Samorządowe Centrum Kultury w Busku-Zdroju, Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Busku-Zdroju, we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami.

Buskie Samorządowe Centrum Kultury w Busku-Zdroju prowadzi wśród mieszkańców oraz turystów i kuracjuszy przebywających na terenie gminy, wielokierunkową działalność kulturalno-oświatową i turystyczną. Jednostka podejmuje liczne działania mające na celu inicjowanie, pobudzanie i wspieranie różnorodnej aktywności promując zarówno kulturę lokalną, krajową jak i światową.

Podstawowe zadania skierowanych do odbiorców wszystkich grup wiekowych:

- popularyzacja i promocja twórczości artystycznej,
- rozpoznawanie, rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych i turystycznych,
- kształtowanie wzorców aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- organizowanie przedsięwzięć propagujących dorobek kulturalny gminy,
- organizowanie zróżnicowanych form edukacji artystycznej, kulturalnej, turystycznej i społecznej.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. jednostka zatrudniała 37 osób, na 35 etatach. Koszty jednostki w 2021 r. wyniosły 5 091 928,27 zł. Buskie Samorządowe Centrum Kultury w Busku-Zdroju pomimo trudności związanych z panującą pandemią, zorganizowało w 2021 r. ponad 200 różnorodnych wydarzeń kulturalnych, kierowanych do mieszkańców, kuracjuszy i turystów o różnej wrażliwości artystycznej.

Łącznie zorganizowano 51 koncertów, w tym 11 koncertów Buskiej Orkiestry Zdrojowej i 6 koncertów z cyklu Muzyczne Czwartki w Klubie Stradivarius (Bolewski&Tubis – Obywatel Jazz, New Bone – Longing, One night in New York, Pavlo Ilnytsky, Andrzej Krzywy, Havana Night, Maciej Kmita).

Największą popularnością w roku 2021 cieszyły się koncerty Roberta Janowskiego, Ewy Farny, zespołu Afromental, a także koncert kolędowo – operetkowy „Wieść się niesie...aria, pieśnią i kolędą”.

W 2021 r. BSCK zorganizowało 21 wystaw, w tym m.in.: wystawę fotografii nagrodzonych w konkursie „Busko–Zdrój portret miasta”, wystawę plakatów przygotowanych z okazji Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego im. Krystyny Jamroz, wystawę fotografii „Ponidzie 2020” (ekspozycja była również udostępniona w Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie), wystawę malarstwa Stanisława Przodo, wystawę prac buskich artystów „Wielkie Formaty”, wystawa malarstwa Tamary Maj, wystawę Małgorzaty Negi „Od wolności do zniewolenia...od zniewolenia do wolności” oraz wystawę „Orzeł Biały w płaskorzeźbie Bogdana Orłowskiego. Zorganizowano również VII Biennale - Artyści Buska–Zdroju w Kręgu Galerii Zielona, która została zaprezentowana w Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie.

Należy wspomnieć, że Buskie Samorządowe Centrum Kultury realizuje działalność artystyczną zarówno w budynku przy al. Mickiewicza 22 jak również jest administratorem Willi „Polonia”, w której mieści się Izba Zbiorów Regionalnych oraz Filia BWA Kielce Galeria Sztuki „Zielona”.

Zdjęcie 14. Wystawę fotografii „Ponidzie 2020”, fot. BSCK w Busku-Zdroju

Pomimo pandemii zostały zorganizowane najważniejsze, cykliczne wydarzenia kulturalne:

- XXVII Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz (na projekt festiwalowy składało się 24 koncerty, 7 kawiarenek festiwalowych oraz 2 wystawy plastyczne),
- XIII Ogólnopolski Festiwal Piosenki im. Wojtka Belona „Niechaj zabrzmie Bukowina”,
- Dni Buska-Zdroju 2021.

Zdjęcie. 15. Koncert finałowy XXVII Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego im. Krystyny Jamroz, fot. BSKK w Busku-Zdrój

W ramach działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku zorganizowane zostały zajęcia fakultatywne, w tym m.in. lektorat z języka angielskiego, gimnastyka i taniec. Słuchacze UTW uczestniczyli ponadto w licznych koncertach i spotkaniach, m.in. z prof. Jerzym Bralczykiem czy Kamilem Pacholcem, finalistą XVIII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina.

Zdjęcie 16. koncert Piotra Alexewicza i Adama Kałduńskiego oraz Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Świętokrzyskiej, fot.BSCK w Busku-Zdroju

W roku sprawozdawczym osoby goszczące i mieszkańcy gminy również wzięli udział w Festiwalu smaków, zabaw i filmów dla dzieciaków.

Działające przy BSCK Kino Zdrój wyemitowało 163 seanse filmowe dla prawie 5 tys. widzów. Ponadto organizowano liczne warsztaty dla dzieci i młodzieży, w tym zajęcia plastyczne, teatralno-muzyczne, podróżnicze, warsztaty szycia, programowania, robotyki, a nawet warsztaty pirackie, pokazy teatralne, imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne, Podczas przerw w nauce BSCK przygotowało ciekawą ofertę zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Zdjęcie 17. Uczestnicy warsztatów, fot. BSCK w Busku-Zdroju

W wydarzeniach organizowanych przez BSCK w 2021 r. udział wzięło łącznie prawie 29,5 tys. osób. Ze względu na COVID-19 oraz nałożone z tego tytułu restrykcje sanitarne liczba ta jest prawie czterokrotnie mniejsza niż w ostatnim roku przed pandemią.

Od roku 2021 Buskie Samorządowe Centrum Kultury administruje najnowszym produktem turystycznym gminy Busko-Zdrój. Osią jego działalności jest udostępnianie dla zwiedzających nowoczesnej tężni solankowej działającej sezonowo oraz prowadzeniem domu zdrojowego z oranżerią i mini tężnią całoroczną. Ofertę uzupełniająca stanowią liczne wydarzenia kulturalne, w tym koncerty, wystawy, warsztaty, spotkania i prelekcje.

Oprócz swojej podstawowej funkcji, od momentu uruchomienia buska tężnia stała się dodatkową sceną miejską, m.in. zwiększając liczbę lokacji Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego im. Krystyny Jamroz czy koncertów Buskiej Orkiestry Zdrojowej.

Zdjęcie 18. XXVII Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz, fot. BSCK w Busku-Zdroju

Warto dodać, że w okresie zimowym nieczynna tężnia zyskała rolę dodatkowego miejsca rekreacji, a na jej dziedzińcu uruchomiono lodowisko.

Zdjęcie 19. Lodowisko w Tężni, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Od momentu otwarcia w czerwcu do końca 2021 r. Kompleks #TeźniaBusko, odwiedziło prawie 370 tys. osób, w tym w wydarzeniach zorganizowanych w obiekcie wzięło udział ponad 11 tys. odwiedzających.

Od samego początku działalności Kompleksu #TeźniaBusko jej administratorzy wykorzystują obiekt do licznych działań promocyjnych i marketingowych, m.in. poprzez czytelną politykę wizualną, czy np. sponsoring tytułarny drużyny Klubu Sportowego Handbalove Busko w rozgrywkach 2 Ligi Piłki Ręcznej Mężczyzn.

Zdjęcie 20. Drużyna HLB Tężnia Busko-Zdrój, fot. HLB Tężnia Busko-Zdrój

W strukturze organizacyjnej BSCK działa Centrum Informacji Turystycznej, które na bieżąco prowadzi kompleksową obsługę turystów i kuracjuszy, udzielając informacji na temat dostępnej w gminie bazy noclegowo-żywnościowej, atrakcji turystycznych, kulturalnych, sportowych i turystycznych. Pracownicy Centrum zajmują się także sprzedażą pamiątek, prowadzą badania ruchu turystycznego oraz bazę przewodników po regionie.

W 2021 r. Centrum Informacji Turystycznej zyskało nową siedzibę w Parku Zdrojowym w sąsiedztwie Kompleksu #TężniaBusko. Wzorując się na latach ubiegłych CIT organizował liczne wydarzenia promujące turystykę, m.in. z wykorzystaniem kapsuły multimedialnej i filmów sferycznych 3D. Wśród nich najpopularniejsze były spacerzy z przewodnikiem, wizyty studyjne, kiermasze i jarmarki.

Poza rozwojem kultury i turystyki Buskie Samorządowe Centrum Kultury realizowało w 2021 r. cele związane ze wzmocnieniem kapitału społecznego i zachowaniem dziedzictwa kulturowego. Działo się to m.in. na kanwie współpracy ze Szkołą Muzyczną I stopnia im. Krzysztofa Pendereckiego w Busku-Zdroju oraz Szkołą Muzyczną im. L. Różyckiego w Kielcach, Kielecką Galerią BWA, podmiotami lecznictwa uzdrowiskowego w tym przede wszystkim z „Uzdrowiskiem Busko-Zdrój” S.A., szkołami, grupami rekonstrukcyjnymi, restauratorami, hotelarzami oraz licznymi organizacjami pożytku publicznego, m.in. Uczniowskim Klubem Sportowym „Perfekta”, Stowarzyszeniem Przyjaciół Festiwalu Muzycznego im. Krystyny Jamroz oraz Sanatoriami, Hospicjum w Busku-Zdroju, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,

jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej, Kołami Gospodyń Wiejskich, Związkiem Harcerstwa Polskiego i innymi organizacjami społecznymi i pozarządowymi.

W 2021 r. Buskie Samorządowe Centrum Kultury otrzymało dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury oraz ze środków Gminy Busko-Zdrój na modernizację widowni sali kinowej. Wyremontowano także pomieszczenia piwnic w budynku głównym, naprawiono schody wejściowe oraz schody od Alei Mickiewicza, a także zakonserwowano i pomalowano scenę w muszli koncertowej w Parku Zdrojowym.

Jednostką organizacyjną gminy, która prowadzi wielokierunkową działalność rozwijającą i zaspokajającą potrzeby oświatowe, czytelnicze, informacyjne i kulturalne mieszkańców gminy oraz osób przebywających na jej terenie jest Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Busku-Zdroju.

W strukturze Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej znajduje się Biblioteka Główna w Busku-Zdroju, a w niej 4 oddziały: Wypożyczalnia dla Dorosłych, Wypożyczalnia dla Dzieci i Młodzieży, Czytelnia oraz Czytelnia Internetowa „Planeta” oraz cztery filie biblioteczne w miejscowościach: Dobrowoda, Kołaczkowice, Szaniec i Szczaworyż.

Poza wypożyczaniem książek zadania statutowe M-GBP realizowane są poprzez organizację lekcji bibliotecznych, spotkań autorskich, warsztatów i konkursów literackich, a także przedstawień teatralnych, wystaw i wystawek, zajęć edukacyjnych, w tym zajęć plastycznych, kursów językowych, innych kursów tematycznych oraz pokazów filmowych. Zarówno biblioteka główna jak i wszystkie jej filie zapewniają czytelnikom stały dostęp do katalogów on-line, możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne, rezerwacji dostępnych zbiorów, zdalnego przedłużania terminów zwrotów materiałów bibliotecznych. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna elektronicznie powiadamia swoich czytelników o terminach zwrotu materiałów bibliotecznych, ponadto zapewnia zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych spoza sieci instytucji. Jednostka realizuje elektroniczne kursy, szkolenia biblioteczne (e-learning). Biblioteka posiada na bieżąco aktualizowaną stronę internetową. Swoją działalność promuje również w mediach społecznościowych (Facebook i Instagram).

Na dzień 31 grudnia 2021 r. roku jednostka zatrudniała 14 pracowników na 11,5 etatach. Koszty jednostki w 2021 r. wyniosły 859 015,11 zł.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Busku-Zdroju gromadzi zbiory we wszystkich dziedzinach wiedzy, a także beletrystykę dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Księgozbiór biblioteki na koniec 2021 roku wynosił 88 734 woluminy, co stanowiło 3 woluminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy.

W 2021 r. w bibliotece udostępniano następujące rodzaje zbiorów:

- książki,
- czasopisma,
- audiobooki,
- filmy na płytach DVD,
- gry komputerowe
- oraz gry planszowe.

Łączna liczba zbiorów specjalnych, tzn. audiobooków, filmów i gier planszowych to 2 180. Wypożyczenia tych zbiorów wyniosły 2 196 sztuk w ciągu całego roku. Ponadto prenumerowano 13 tytułów czasopism, w tym dzienniki, tygodniki i miesięczniki. Dobór tytułów do prenumeraty odbywa się pod kątem zapotrzebowania czytelników.

Biblioteka będąc w konsorcjum bibliotek województwa świętokrzyskiego, w roku 2021 udostępniała ponad 70 tysięcy tytułów książek elektronicznych (e-booki) poprzez platformę Legimi.

W roku 2021 M-GBP zarejestrowała 3 468 czytelników. Łączna liczba kont czytelników w bibliotece wynosiła więc do 7 925. Ilość odwiedzin wyniosła blisko 40 tys., natomiast wypożyczeń ponad 67,5 tys. sztuk. Dzienna, średnia liczba odwiedzin w Bibliotece głównej i filiach wyniosła 198 osób, natomiast wypożyczeń zbiorów: 245 sztuk, w tym książek, filmów, audiobooków i gier planszowych.

M-GBP udostępnia dla swoich czytelników 8 komputerów z dostępem do Internetu. Łącznie w 2021 r. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Busku-Zdroju zorganizowała 200 wydarzeń w formule „na żywo” oraz 59 wydarzeń on-line.

Spośród cyklicznych imprez organizowanych przez Miejsko-Gminną Bibliotekę w Busku-Zdroju na szczególną uwagę zasługują: Noc Bibliotek, Kółko Brydżowe oraz Szkółka Brydżowa, Narodowe Czytanie, Tydzień Bibliotek oraz Dyskusyjny Klub Książki wspierany przez WBP w Kielcach, w ramach którego w 2021r. odbyło się dziesięć spotkań tematycznych.

Wśród innych wydarzeń warto wspomnieć spotkania autorskie on-line, lekcje biblioteczne, rozgrywki gier planszowych, pokazy multimedialne, happeningi, recenzje książek on-line, rekomendacje gier planszowych on-line, wieczór poezji, a także głośne czytanie bajek i lektur dla najmłodszych on-line.

Zdjęcie 21. Spotkanie autorskie z Katarzyną Wardą, fot. M-GBP w Busku-Zdroju

Realizując swoje zadania statutowe Biblioteka współpracuje z wieloma podmiotami lokalnymi i krajowymi. Wśród nich należy wyróżnić gminne placówki oświatowe, w tym Zespół Szkół Specjalnych w Busku-Zdroju, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Broninie oraz Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny „Górka”. Ponadto Buskie Koło Polskiego Związku Niewidomych oraz Buskie Samorządowe Centrum Kultury w Busku-Zdroju.

W zakresie szkoleń, wsparcia merytorycznego i grantowego M-GBP współpracuje z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Siecią LABIB, Instytutem Książki, Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Kielcach oraz z bibliotekami publicznymi w ościennych gminach i ze wszystkimi bibliotekami na terenie powiatu buskiego.

Na szczególną uwagę zasługuje współpraca Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Busku-Zdroju z Instytutem Książki. W jej ramach, przez cały 2021 rok prowadzono akcję pn. „Mała Książka - wielki człowiek” tj. wręczania wyprawek dla czytelników w wieku 3 lat i ich rodziców w postaci książek oraz kart czytelnika. Do końca roku przekazano 112 takich wyprawek.

Zdjęcie 22. Dzień postaci z bajek, fot. M-GBP w Busku-Zdroju

Największą popularnością wśród dzieci i młodzieży cieszyły się wydarzenia organizowane w trakcie ferii zimowych, podczas których biblioteka funkcjonowała w normalnym trybie. Najliczniejszą rzeszę uczestników zgromadziły takie wydarzenia jak: „Noc bibliotek” i „Narodowe czytanie”.

Zdjęcie 23. Narodowe Czytanie 2021 r., fot. UMIG w Busku-Zdroju

6.3. Sport i rekreacja

Zadania własne w sferze kultury fizycznej i rekreacji Gmina Busko-Zdrój realizuje poprzez działalność Buskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Busku-Zdroju (BOSiR) oraz współpracę z buskimi klubami sportowymi.

BOSIR realizuje następujące zadania:

- administrowanie gminnymi obiektami i urządzeniami sportowymi i rekreacyjnymi;
- prowadzenie działalności w zakresie popularyzacji oraz upowszechniania kultury fizycznej i sportu, w szczególności piłki nożnej i siatkowej, sportów wodnych, rekreacji i nauki pływania oraz innych dyscyplin sportowych w oparciu o posiadane lub powierzone obiekty sportowe;
- organizowanie wydarzeń, imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych skierowanych do różnych grup społecznych, mieszkańców, turystów oraz gości naszego miasta i gminy;
- tworzenie warunków możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu, rozwijania sportowych pasji i zainteresowań oraz doskonalenie swoich umiejętności sportowych;
- współpraca ze szkołami, klubami sportowymi, stowarzyszeniami i innymi podmiotami o profilu sportowym;
- utrzymywanie w należyтым stanie obiektów sportowych stanowiących własność gminy Busko-Zdrój powierzonych w zarząd i administrację.

Główne obiekty, na których BOSIR realizuje swoje zadania to:

- Pływalnia Miejska im. Stefana Komendy,
- Stadion Miejski,
- Zespół Boisk Wielofunkcyjnych „Orlik 2012”,
- Teren rekreacyjny „Skatepark”.

Najważniejsze wydarzenia sportowe zorganizowane w 2021 r.:

- Zawody w ramach Świętokrzyskiej Ligi Pływackiej (uczestniczyło 240 zawodników),
- Zajęcia Fitness, Aqua Aerobic oraz Aqua Aerobic Senior (prawie 600 osób),
- Bezpłatne zajęcia nurkowania dla dzieci (73 osoby),

- Wodny tor przeszkód (866 osób),
- V Buski Maraton Pływacki (28 osób),
- Mikołajkowe Pływanie (ponad 100 osób),
- Turnieje piłki nożnej na Orliku (z łącznym udziałem 156 osób),
- Mecze i rozgrywki piłkarskie na Stadionie w ramach IV Ligi Świętokrzyskiej,
- Mecze i turnieje piłki nożnej na Stadionie Miejskim współorganizowane z podmiotami zewnętrznymi (ponad 256 osób),
- Biegowe imprezy sportowe (blisko 400 osób),
- „Rodzinnie – zdrowo – sportowo” Festyn z okazji Dnia Dziecka (ok. 120 osób),
- Turnieje siatkowej, nożnej i plażowej piłki ręcznej (ponad 220 osób),
- „Holi Święto Kolorów”- festiwal z muzyką i kolorowymi proszkami holi (300 osób),
- Warsztaty nauki i doskonalenia jazdy na hulajnogach, rolkach, BMX-ach i deskorolkach w ramach II Młodzieżowego Festiwalu Sportów Miejskich (ponad 100 osób),
- „I Zawody wędkarskie metodą spławikową o Puchar Dyrektora BOSiR w Busku-Zdroju” (27 osób).

Zdjęcie 24. Mistrzostwa Polski U-14 Puchar im. K. Deyny, fot. UMiG w Busku-Zdroju

W 2021 roku z nieodpłatnych usług i wydarzeń na obiektach administrowanych przez BOSIR skorzystało niemal 10 tys. osób.

Pływalnia Miejska im. Stefana Komendy była bezpłatnie udostępniona przede wszystkim w okresie wakacyjnym dla dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych zameldowanym na terenie gminy Busko-Zdrój. Ponadto korzystali z niej nieodpłatnie uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 z Buska-Zdroju w ramach lekcji wychowania fizycznego, kluby sportowe UKS „Marlin” i MUKS „UNIA” Busko-Zdrój w ramach prowadzonej działalności sportowej, a także strażacy i weterani wojenni.

W okresie od kwietnia do listopada 2021 r. BOSIR bezpłatnie udostępniał również boiska „Orlik 2012”, z czego skorzystało łącznie prawie 7 tys. osób, a w okresie od lutego do grudnia Klub Sportowy „AKS 1947” Busko-Zdrój korzystał nieodpłatnie z boisk Stadionu Miejskiego (łącznie prawie 1 300 godzin treningowych i meczowych).

Zdjęcie 25. Wakacyjny Turniej Dzikich Drużyn, fot. BOSIR w Busku-Zdroju

W 2021 r. po kilku latach przerwy uruchomiono ponownie Kąpielisko w Radzanowie. Otwarcie obiektu było poprzedzone wykonaniem prac naprawczych i remontowych w obrębie budynku szatniowo-sanitarnego, prac pielęgnacyjnych w obrębie terenów zielonych, oczyszczeniem linii brzegowej oraz uzupełnieniem piaskiem strefy plaży.

W roku 2021 z odpłatnych wejść na Pływalnię Miejską im. Stefana Komendy w Busku-Zdroju skorzystało prawie 11,5 tys. osób. Po przerwie spowodowanej przestojem w funkcjonowaniu pływalni w związku z wprowadzonymi obostrzeniami wznowiono grupowe zajęcia fitness i aqua aerobic oraz grupowe i indywidualne kursy nauki pływania, z których w 2021 r. skorzystało ponad 2,5 razy więcej osób niż w roku ubiegłym. Dodatkowo w okresie od października do listopada uczniowie szkoły podstawowej ze Złotej Pińczowskiej korzystali z zajęć w ramach programu „Umiem pływać” (20 godzin).

W okresie od stycznia do lutego oraz od lipca do sierpnia 2021 r., przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi (m.in. ABC Sportu Zabrze, SportCode Katowice, Świętokrzyski Związek Piłki Nożnej) zorganizowano odpłatnie 12 piłkarskich obozów sportowych na Stadionie Miejskim w Busku-Zdroju. Warto dodać, że organizatorzy obozów wybierali Busko-Zdój ze względu na dostępność bazy noclegowej oraz bliskość różnorodnej infrastruktury sportowej.

Na przestrzeni całego 2021 roku 23 kluby sportowe skorzystały z najmu boisk na Stadionie Miejskim w Busku-Zdroju, z czego większość z nich więcej niż jednokrotnie.

W ciągu całego roku 2021 BOSIR współpracował z licznymi klubami sportowymi, stowarzyszeniami, organizacjami i podmiotami zewnętrznymi zarówno z terenu miasta i gminy Busko-Zdrój, jak również z całej Polski. W celu realizacji zadań związanych z przygotowaniem i zapewnieniem kompleksowej oferty łączącej imprezy sportowe, kulturalne, i turystyczne jednostka współpracowała z Buskim Samorządowym Centrum Kultury oraz Miejsko-Gminną Biblioteką Publiczną w Busku-Zdroju.

Działalność Ośrodka promowana i dokumentowana jest m.in. poprzez stronę internetową oraz w serwisie społecznościowym Facebook.

Na dzień 31.12.2021 r. BOSIR zatrudniał na podstawie umowy o pracę 37 pracowników na 35 etatach. Wydatki budżetowe jednostki wyniosły w 2021 r. 3 026 887,16 zł.

Zdjęcie 26. II Młodzieżowy Festiwal Sportów Miejskich - warsztaty hulajnogi, fot. BOSIR w Busku-Zdroju

6.4. Polityka społeczna

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju wykonuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej Ośrodek w swojej pracy wykorzystuje instrumenty pomocy społecznej w postaci pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych oraz świadczeń niepieniężnych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju na dzień 31.12.2021 r. zatrudniał 47 osób, w tym 16 pracowników socjalnych. Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w MGOPS na pełny etat, jest wystarczająca w stosunku do potrzeb gminy i zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) jest proporcjonalna do liczby ludności gminy i wynosi jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców.

Budżet MGOPS w Busku-Zdroju na 2021 r. zakładał wydatki w kwocie 48 789 194,60 zł. Otrzymano środki w wysokości 48 044 772,06 zł. Wydatki wykonano w wysokości 47 612 486,29 zł.

Plan na realizację zadań własnych gminy wyniósł 6 111 406,81 zł, w tym środki własne gminy 4 553 036,81 zł, dofinansowanie ze środków wojewody 1 558 370,00 zł.

Plan na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wyniósł 41 471 922,00 zł.

Wydatki wykonano w wysokości 41 143 089,97 zł, w tym:

- świadczenia wychowawcze (500+) - 29 342 743,00 (z tego wykonano 29 194 562,94 zł),
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny - 11.844.480,00 (z tego wykonano 11 674 238,67 zł),
- świadczenie "Dobry Start " (300+) - 799,00 zł (z tego wykonano 799,00 zł),
- składki zdrowotne od wypłaconych świadczeń – 189 220, 00 zł (z tego wykonano 187 956,16 zł),
- dodatki energetyczne -15 800,00 zł (z tego wykonano 13 092,31 zł),
- specjalistyczne usługi opiekuńcze – 66.240,00 zł (z tego wykonano 61.035,00 zł),
- Karta Dużej Rodziny – 1 400,00 zł (z tego wykonano 877,11 zł),
- koszt wydawania decyzji administracyjnych – 3 500,00 zł (z tego wykonano 2 788,78 zł),
- pomoc dla cudzoziemców – 7.740,00 zł (z tego wykonano 7 740,00 zł).

W budżecie Ośrodka zaplanowano również środki finansowe na realizację projektów unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, które wyniosły 1 205 865,79 zł. (z tego wykonano 926 215,41 zł).

Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej było 721 osób (384 rodziny).

W strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju funkcjonują placówki wsparcia dziennego:

- Świetlica Środowiskowa, w której w 2021 r. podczas prowadzonych zajęć w 2021 r. uczestniczyło 9 osób dziennie. Świetlica dysponuje 20 miejscami.
- Klub Senior +, do placówki w 2021 r. średnio uczęszczało 65 Seniorów dziennie. Klub Seniora dysponuje 25 miejscami.

Na terenie Miasta i Gminy Busko-Zdrój nie funkcjonowały placówki interwencyjne zajmujące się opieką nad dziećmi i młodzieżą. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy

Społecznej w Busku-Zdroju w 2021 r. nie kierował dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych do tego typu placówek.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju w 2021 r. skierował 4 osoby do domu pomocy społecznej. Na dzień 31.12.2021 r. w domach pomocy społecznej, przebywały 32 osoby, w tym 12 osób przewlekle psychicznie chorych, 17 osób niepełnosprawnych intelektualnie, 3 osoby w podeszłym wieku. W strukturze Ośrodka działa Noclegownia, w której może przebywać 10 osób. W 2021 r. z pobytu w noclegowni korzystało średnio 7 osób dziennie. W zasobach Miasta i Gminy Busko-Zdrój nie ma domów i schronisk dla osób bezdomnych. W związku z potrzebą umieszczenia osób bezdomnych w schronisku, Ośrodek skierował i pokrywał koszty pobytu 3 bezdomnym w ww. placówce.

W zasobach Miasta i Gminy Busko-Zdrój nie ma rodzinnych domów pomocy oraz domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie kierował do tych placówek mieszkańców gminy. Ośrodek współfinansował pobyt 18 dzieci w pieczy zastępczej. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju w okresie od stycznia do grudnia 2021 r. współfinansował pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na łączną kwotę 88.938,35 zł.

W 2021 r. ze świadczeń rodzinnych korzystało 1 689 rodzin na łączną kwotę 10 030 766,29 zł, w tym:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacono na łączną kwotę – 2 499 136,29 zł,
- zasiłki pielęgnacyjne wypłacono na łączną kwotę – 2 520 508,00 zł,
- świadczenia pielęgnacyjne wypłacono na łączną kwotę – 4 259 321,00 zł,
- specjalny zasiłek opiekuńczy wypłacono na łączną kwotę – 139 054,00 zł,
- jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka wypłacona na łączną kwotę – 138 000,00 zł,
- świadczenia rodzicielskie wypłacono na łączną kwotę – 474 747,00 zł.

Liczba wypłaconych na początku 2021 r. świadczeń 500+ wynosiła 4 925, natomiast na koniec 2021 r. liczba ta wynosiła 4 847.

W 2021 r. wydano 5 decyzji w sprawie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego na kwotę 4.883,40 zł oraz 89 decyzji dot. zwrotu nienależnie pobranych

świadczeń rodzinnych na kwotę 82.138,22 zł. Nienależnie pobrane świadczenia wynikają z tytułu niezgłaszania przez osoby uprawnione do powyższych świadczeń, zmian sytuacji rodzinnej lub dochodowej. Świadczenie wychowawcze w wysokości 500,00 zł miesięcznie wypłacono na łączną kwotę 28.967.410,35 zł.

Ośrodek realizował również wypłatę zasiłków dla opiekuna, świadczeń „Dobry Start”, świadczeń wynikających z ustawy „Za życiem” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na dzień 1 stycznia 2021 r. zasiłek dla opiekuna otrzymało 7 osób, natomiast na dzień 31 grudnia 2021 r. świadczenia te wypłacono 2 osobom. W 2021 r. powyższe świadczenia wypłacono na łączną kwotę 31 960,00 zł. Z jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, zgodnie z ustawą „Za życiem”, skorzystały 4 osoby na łączną kwotę 16 000,00 zł. W 2021 r. wypłacono 1 świadczenie „Dobry Start” (300+), na łączną kwotę 300,00 zł.

Do funduszu alimentacyjnego w 2021 r. uprawnionych było 128 osób. Łączna kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego to 617 111,21 zł.

W 2021 r. wydano 207 Kart Dużej Rodziny.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju w 2021 r. realizował cztery projekty konkursowe w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

- 1. „Aktywna integracja szansą na sukces osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością w Gminie Busko-Zdrój”** - głównym celem projektu było zwiększenie szans na zatrudnienie 30 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu gminy Busko-Zdrój poprzez udział w kompleksowej aktywizacji społecznej i zawodowej. W ramach projektu Buski Ośrodek Terapii i Profilaktyki Uzależnień prowadził obsługę Noclegowni dla osób bezdomnych. Koszt zrealizowanych zadań wyniósł 252 246,81 zł;
- 2. „Aktywni Seniorzy w Busku-Zdroju”**- projekt realizowany jest od czerwca 2019 r. i skierowany został do grupy 60 Seniorów (40 kobiet i 20 mężczyzn) w wieku 60+ zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia, w tym rodziny

i dzieci, oraz osoby z niepełnosprawnością z terenu Gminy Busko-Zdrój. W ramach projektu Seniorzy uczestniczyli w warsztatach terapeutycznych, poradnictwie specjalistycznym, warsztatach prozdrowotnych oraz zajęciach edukacyjnych, kulturalnych i sportowych. Oprócz licznych zajęć w Klubie Seniora uczestnicy projektu otrzymali karnety na basen i do kina. W ramach aktywności społeczno-kulturalnej. Seniorzy uczestniczyli w wycieczkach, zabawach integracyjnych, rajdach. Cyklicznie odbywały się warsztaty muzyczno-wokalne, zajęcia taneczne, warsztaty z malarstwa, warsztaty rękodzielnicze, fitness, nordic-walking, warsztaty z zakresu dietetyki i zdrowego odżywiania się, warsztaty rozwijające kompetencje cyfrowe, warsztaty z zakresu stylu i pielęgnacji urody. Koszt realizowanych zadań wyniósł 650 760,85 zł;

3. „Dla Dobra Rodziny” - w ramach, którego MGOPS pełnił rolę partnera. Wsparciem objętych zostało 10 osób starszych i niesamodzielnych, w tym osoby niepełnosprawne. W zakresie usług opiekuńczych organizowane były zajęcia z gimnastyki ogólnoruchowej oraz zajęcia psychoedukacyjne. Projekt realizowany był od czerwca 2019 r. do 31 sierpnia 2021 r. Koszt realizowanych zadań wyniósł 23 207,75 zł;

4. „Aktywizacja osób niesamodzielnych i opieka dzienna w dziennym domu opieki”, liderem projektu jest fundacja „Nadzieja Rodzinie”. MGOPS, jako partner obowiązany jest do prowadzenia rekrutacji uczestników projektu spośród mieszkańców gminy Busko-Zdrój oraz podopiecznych Ośrodka.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju koordynował i monitorował realizację nw. programów:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Busko-Zdrój na lata 2021-2025, którego głównym celem jest zwiększenie świadomości społecznej w tematyce przemocy, jako podstawa do jej przeciwdziałania, poprzez:

- 1) podniesienie świadomości indywidualnej i społecznej oraz pogłębienie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie dające możliwość wczesnego rozpoznania i reagowania,
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie,

3) intensyfikacja działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jakości i dostępności świadczonych usług w tym zakresie poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr.

W 2021 r. służby odpowiedzialne za pomoc osobom doznającym przemocy wspólnie podjęły 383 działania, które miały na celu wymianę i przekazywanie informacji na temat danej rodziny, osoby lub problemu. W 2021 r. prowadzono 123 postępowania w zakresie procedury Niebieskiej Karty. Procedurę zakończono w 94 rodzinach. Powodem zamknięcia Niebieskiej Karty było ustanie przemocy i zrealizowanie „Planu pomocy rodzinie” w 63 przypadkach. W pozostałych 31 rodzinach z powodu braku zasadności podejmowania działań. Dużym powodzeniem cieszą się prowadzone w Ośrodku dwie grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej: Grupa wsparcia dla ofiar przemocy i Grupa Psychoedukacyjna. Celem prowadzonych grup jest min.: wspieranie i wzmacnianie zdolności do funkcjonowania w środowisku, zwiększenie poczucia odpowiedzialności za własny los, nabycie umiejętności wychodzenia z kryzysu, zwiększenie umiejętności komunikacji interpersonalnej i asertywnego zachowania. Z takiej formy pomocy skorzystało łącznie 25 osób. W Ośrodku działa także grupa wsparcia dla sprawców przemocy domowej prowadzona z wykorzystaniem modelu „DULUTH”. Z takiej formy pomocy skorzystało 21 osób;

2. Program Wspierania Rodziny w Gminie Busko-Zdrój na lata 2019-2021, którego głównym celem było rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych;

3. Program „Wspieraj Seniora” - Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów realizowany jest od listopada 2020 r. w ramach projektu Seniorzy, którzy ze względu na zagrożenie zakażenia koronawirusem SARS-COV-2 zdecydują się na pozostanie w domu, otrzymują wsparcie polegające na dostarczaniu przez pracowników Ośrodka zakupów, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym art. spożywcze, środki higieny osobistej, leki. Pomoc świadczona jest także poprzez inne formy takie jak np. wyprowadzanie psa, wyrzucanie śmieci. W 2021 r. z tej formy wsparcia korzystało 20 seniorów z gminy Busko-Zdrój, dla których pracownicy socjalni wykonali 232 usługi;

4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025 w której przewidziano, iż gminę w 2021 r. będzie zamieszkiwało 32 825 osób. Wskaźnikami

wykonania celu była liczba mieszkańców, która w 2021 r. wynosiła 30 815 osób.²

Ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 721 osób.

Stopa bezrobocia w powiecie buskim w porównaniu do roku 2020 spadła i na koniec 2021 r. wynosiła 3,4 %. W Raporcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych założono, iż udział bezrobotnych w wieku 18-65 zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec roku 2021 będzie poniżej średniej krajowej. Wynik ten uzyskano.

Kolejnym wynikiem założonym w Raporcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych była liczba uczestników pikników wielopokoleniowych. Ze względu na pandemię koronawirusa i związane z nią wprowadzone obostrzenia w 2021 r. większość festynów i pikników rodzinnych nie zostało zrealizowanych. Wynikiem założonym było 1000 osób/rok natomiast wynik uzyskany to ok. 130 osób.

W Raporcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych założono, iż liczba uczestników imprez kulturalnych będzie wynosić 2000 osób/rok natomiast wynik uzyskany to 29 403 osoby.

Od 1 marca 2020 r. ze struktur Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej został wyodrębniony Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) i stanowi samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Busko-Zdrój powołaną w celu realizacji zadań pomocy społecznej zleconych przez administrację rządową. Celem działalności jednostki jest stworzenie systemu wsparcia społecznego dla osób przewlekle chorych psychicznie i z niepełnosprawnością intelektualną poprzez m.in. podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnej egzystencji oraz zapobieganie izolacji i wykluczeniu społecznemu. Środowiskowy Dom Samopomocy w Busku-Zdroju jest ośrodkiem wsparcia typu „A”, placówką dziennego pobytu dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz typu „B” dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Usługi świadczone w ŚDS obejmowały szeroko rozumianą terapię zajęciową, w tym: zajęcia plastyczne, rękodzielnicze, komputerowe, muzyczne, stolarskie, techniczne, kulinarne, ruchowe oraz treningi umiejętności społecznych, a ściślej: trening w zakresie wyglądu zewnętrznego i higieny osobistej, trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, trening budżetowy, trening spędzania wolnego czasu, a także pomoc

---

2. Łączna liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy.

w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Wszystkie działania realizowane w ramach wyżej wymienionych zajęć dążyły do wypracowania bądź podtrzymywania, oraz doskonalenia zdobytych przez uczestników umiejętności.

Liczba decyzji przyznających prawo do korzystania z zajęć prowadzonych w 2021 r. nie była stała i wahała się od 20 do 25. Frekwencja na zajęciach wynosiła średnio 75 % domowników. Absencja domowników w ciągu roku najczęściej spowodowana była sytuacją epidemiologiczną w kraju.

W 2021 r. przeprowadzono wiele inicjatyw, które poprawiły, jakość życia uczestników. Wszystkie realizowane zajęcia były zgodne z obowiązującymi przepisami, a przy tym dopasowane do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób, korzystających ze wsparcia w Ośrodku. Uczestnicy nieustannie doskonalą swoje umiejętności, wzmacniają poczucie własnej wartości, poszerzają zainteresowania.

W 2021 r. placówka zatrudniała 7 pracowników. Działalność Domu wspierali także wolontariusze. Środki finansowe na bieżącą działalność ŚDS z budżetu Wojewody za rok 2021 zostały wydatkowane w wysokości 441 287,17 zł.

6.5. Ochrona zdrowia

W skład Samodzielnego Publicznego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Busku-Zdroju wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

1. Przychodnia Rejonowa Nr 1 w Busku-Zdroju na ul. Sądowej 9;
2. Przychodnia Rejonowa Nr 2 w Busku-Zdroju na osiedlu Sikorskiego 10;
3. Ośrodek Zdrowia w Dobrowodzie, Dobrowoda 24;
4. Ośrodek Zdrowia w Kołaczkowicach, Kołaczkowice 11.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej zadeklarowanych było 24 539 pacjentów, do pielęgniarki POZ 23 916 pacjentów, do położnej POZ 8 610 pacjentów i do pielęgniarki szkolnej 2 687 uczniów, z czego:

1. Przychodnia Rejonowa Nr 1 w Busku-Zdroju miała zadeklarowanych 17 492 pacjentów do lekarza i 14 465 do pielęgniarki,

2. Przychodnia Rejonowa Nr 2 w Busku-Zdroju miała zadeklarowanych 4 109 pacjentów do lekarza i 5782 do pielęgniarki,
3. OZ Dobrowoda miał zadeklarowanych 1 427 pacjentów do lekarza i 1 800 do pielęgniarki.
4. OZ Kołaczkowice miał zadeklarowanych 1 511 pacjentów do lekarza i 1 869 do pielęgniarki,

W porównaniu do roku 2020 odnotowany został wzrost liczby zapisanych pacjentów do lekarza o 0,9% (220 osób), do pielęgniarki o 0,46% (110 osób) i do położnej o 1,2% (103 osoby).

Podstawowym zadaniem Zakładu jest udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Podstawowa Opieka Zdrowotna jest jednym z kilkunastu rodzajów świadczeń zdrowotnych składających się na krajowy system ochrony zdrowia. SPZPOZ w Busku-Zdroju realizuje świadczenia zdrowotne z rodzaju podstawowej opieki zdrowotnej przede wszystkim dla mieszkańców z terenu miasta i gminy Busko-Zdrój. Zakres świadczeń zdrowotnych obejmuje: świadczenia lekarza POZ, świadczenia pielęgniarki POZ, świadczenia pielęgniarki szkolnej, świadczenia położnej POZ oraz transport sanitarny w POZ. W ten sposób realizowany jest kompletny zakres świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej jaki przewidują przepisy prawa. Zgodnie z przepisami prawa, dostępność do świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej powinna być zapewniona od poniedziałku do piątku od godziny 8.00 do 18.00 z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. SPZPOZ w Busku-Zdroju realizuje świadczenia już od godziny 7.00.

W 2021 r. w Samodzielnym Publicznym Zespole Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Busku-Zdroju zrealizowano:

- 89 597 porad lekarskich, w tym 318 wizyt domowych, przyjęto w gabinetach 46 083 pacjentów (51,43%) i udzielono 43 514 teleporad (48,57%);
- 88 553 porad udzielanych przez pielęgniarki środowiskowe (m.in.: wizyty patronażowe, wizyty domowe, świadczenia diagnostyczne, pielęgnacyjne, lecznicze, rehabilitacyjne);
- 22 487 porad udzielanych przez pielęgniarki szkolne (m.in.: testy przesiewowe uczniów, świadczenia pomocy doraźnej, świadczenia i zabiegi wykonane na podstawie zleceń lekarskich);

- 1 117 porad, wizyt patronażowych i edukacyjnych położnej POZ;
- 13 712 czynności wykonane w Gabinetzie zabiegowym (m.in.: iniekcje dożylnie, iniekcje domięśniowe, pomiary ciśnień, szczepienia, zakładanie opatrunków, wykonanie testów na Covid-19);
- 11 955 czynności wykonanych przez pielęgniarki poradni dziecięcej (m.in. szczepienia, badania przesiewowe, testy przesiewowe);
- 2 155 badań USG;
- 2115 badań EKG;
- 31 badań spirometrycznych;
- działania dotyczące COVID-19 – uruchomiono 4 punkty szczepień przeciw Covid-19 zlokalizowane w jednostkach organizacyjnych SPZPOZ w Busku-Zdroju. W czerwcu 2021 roku rozpoczęły się szczepienia dla osób w wieku 12-18 lat, a w grudniu 2021 roku w Punkcie Szczepień w Przychodni Rejonowej Nr 1 w Busku-Zdroju szczepienia dla dzieci w wieku 5-11 lat. Personel medyczny zakładu w 2021 roku wykonał 14 972 szczepień w punktach szczepień i 259 szczepień w domu pacjenta, a także udzielił 642 porad pacjentom z dodatnim wynikiem testu na SARS-COV-2 i wykonał 482 testy antygenowe na obecność wirusa SARS-COV-2 (za XI-XII 21r.).

W roku 2021 zakład realizował następujące programy profilaktyczne:

- 1) Program profilaktyki chorób odtytoniowych w tym POCHP (umowa z NFZ) - z programu skorzystało 8 osób;
- 2) Program profilaktyki gruźlicy (umowa z NFZ) - z programu skorzystało 138 osób;
- 3) Program profilaktyki raka szyjki macicy - pobranie materiału z szyjki macicy do przesiewowego badania cytologicznego przez położną POZ (umowa z NFZ) - z programu skorzystały 3 osoby;
- 4) Program profilaktyki nowotworów głowy i szyi (z ŚCO Kielce) - z programu skorzystała 1 osoba, program został zakończony w XII 2021r.;
- 5) „Szansa dla wykluczonych - Dzienny Dom Opieki Medycznej” w Busku-Zdroju - z programu skorzystało 60 osób ze schorzeniami rehabilitacyjnymi, program został zakończony w IX 2021r.;
- 6) Program przesiewowej oceny jakości słuchu wśród pacjentów SPZPOZ w Busku-Zdroju - z programu skorzystało 300 osób;

7) „Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców gminy Busko-Zdrój w wieku 65+ na lata 2018-2021” (program finansowany przez Gminę Busko-Zdrój). Łącznie z bezpłatnych szczepień w roku 2021 skorzystało 400 osób. Dodatkowo w związku z uruchomieniem przez Ministerstwo Zdrowia i NFZ bezpłatnego programu szczepień przeciw grypie, do którego przystąpił nasz zakład, skorzystało z niego 298 osób. Łącznie przeciw grypie zaszczepiono w 2021 roku 698 osób;

8) „Regionalny Program Zdrowotny w zakresie zapobiegania i wczesnego wykrywania cukrzycy typu 2” – z programu skorzystało 971 osób;

9) Program „Profilaktyka 40+”, z którego skorzystały 173 osoby.

Z powodu braku dietetyka w 2021 roku nie był czynny Gabinet Dietetyczny. Dla pacjentów SPZPOZ w Busku-Zdroju dostępny był w roku ubiegłym, w Przychodni Rejonowej Nr 1 w Busku-Zdroju, bezpłatny konsultacyjny gabinet onkologiczny, czynny w każdy poniedziałek od godz.10.00 do 12.00. Konsultacji udzielał jeden z najlepszych specjalistów onkologii w kraju dr n. med. Jolanta Smok-Kalwat. Warunkiem skorzystania z konsultacji było posiadanie skierowania od lekarza SPZPOZ. Z ww. konsultacji skorzystało w roku ubiegłym 175 osób (wzrost o 75% w stosunku do roku 2020). Łącznie z różnych programów profilaktycznych w roku 2021 skorzystało 2 527 osób.

SPZPOZ posiada, zgodnie z wytycznymi NFZ, kompletne wyposażenie w zakresie aparatury i sprzętu medycznego. Na wyposażeniu znajdują się: aparat USG, aparat KTG, aparaty EKG, defibrylatory oraz spirometry.

W 2021 roku zakupiono nowoczesny aparat USG i RTG i utworzono nowe komórki organizacyjne w Przychodni Rejonowej Nr 1 w postaci Pracowni RTG i Pracowni USG. Powstanie pracowni RTG wymagało przeprowadzenia prac remontowo-budowlanych, a jej działalność zapewni Zakładowi dużą autonomię działania i korzystnie wpłynie na jego finanse.

Na dzień 31.12.2021 r. wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, spełniały wszystkie jednostki wchodzące w skład zakładu.

6.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Podstawą działań Gminy Busko-Zdrój w ramach pożytku publicznego jest Roczny Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określony Uchwałą Nr XXVIII/329/2020 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 26 listopada 2020 r.

Powyższy program obejmował następujące sfery zadań :

- ochrona i promocja zdrowia,
- działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

W ramach realizacji Programu Współpracy, Gmina Busko-Zdrój ogłosiła 5 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, z których łącznie korzystało osiemnaście organizacji pożytku publicznego.

Tabela 7. Zadania publiczne zrealizowane w 2021 r.

Lp.	Sfera zadań	Liczba zakwalifikowanych zadań	Wartość dofinansowania
1.	Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. O działalności leczniczej	3	132 000,00 zł
2.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	1	10 000,00 zł
3.	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	10	363 896,00 zł
4.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, w tym: - przeciwdziałanie alkoholizmowi - przeciwdziałanie narkomanii	4	125 000,00 zł
5.	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	2	15 000,00 zł
6.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	1	2 000,00 zł
RAZEM		21	647 896,00 zł

W roku 2021 priorytetowo potraktowano dwie dziedziny współpracy:

- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Poprzez realizację zadań w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Gmina wspierała przede wszystkim te kluby i organizacje sportowe, które zachęcały mieszkańców, w tym przede wszystkim młodzież i dzieci do uprawiania sportów profesjonalnych. Dodatkowo punktowane były dyscypliny i kluby sportowe mające długoletnią lokalną tradycję.

Na realizację zadań w zakresie sportu w 2021 r. przekazano 365 000,00 zł z czego wykorzystano ostatecznie 363 96,00 zł.

Tabela 8. Zadania zrealizowane w zakresie sportu w 2021 r.

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania
1.	Amatorski Klub Sportowy 1947 Busko-Zdrój	Upowszechnianie wśród mieszkańców miasta i gminy dyscypliny sportowej – piłka nożna
2.	Klub Sportowy ARENA BUSKO	Sport nasza pasja – prowadzenie zajęć sportowych z dyscyplin piłka siatkowa i piłka ręczna
3.	Buskie Stowarzyszenie FUTSALU BUSKO-ZDRÓJ	Futsal sposób na aktywny styl życia
4.		Upowszechnianie i rozwój umiejętności sportowych w futsalu
5.	Stowarzyszenie KS Handbalove Busko	Popularyzacja sportu oraz umiejętności sportowych wśród dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć piłki ręcznej i prowadzenie drużyny w drugiej lidze
6.		Upowszechnianie i rozwój umiejętności sportowych w piłce ręcznej
7.	Boksyerski Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Ring” w Busku-Zdroju	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej poprzez dyscyplinę boks
8.		Uczestnictwo w zawodach i wyjazdach sparingowych zawodników BMUKS RING BUSKO-ZDRÓJ
9.	Klub Sportowy „Słoneczko” w Busku-Zdroju	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w dyscyplinie sportowej lekkoatletyka
10.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „UNIA” przy Pływalni Miejskiej w Busku-Zdroju	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w dyscyplinie sportowej pływanie
11.	Buski Klub Kung-Fu YANTAI	Sporty walki – metoda na życie w dobie pandemii.

Zdjęcie 27. Zawodnicy i trener Amatorskiego Klubu Sportowego 1947 Busko-Zdrój, fot. AKS 1947

Zdjęcie 28. Zawodnicy i trener Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego „UNIA”, fot. UKS „UNIA”

Zdjęcie 29. Zawodnicy i trener Stowarzyszenia KS Handbalowe Busko, fot. KS Handbalowe Busko

Zdjęcie 30. Bokserskiego Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego „RING”, fot. BMUKS „RING”

Zdjęcie 31. Zawodnicy i trener Buskiego Klubu Kung-Fu YANTAI, fot. Klub Kung-Fu YANTAI

Zdjęcie 32. Zawodnicy Buskiego Stowarzyszenia FUTSAL BUSKO-ZDRÓJ, fot. Futsal Busko-Zdrój

W 2021 roku Gmina Busko-Zdrój wsparła cztery zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, z czego trzy ukierunkowane na zapobieganie alkoholizmowi oraz jedno związane z zapobieganiem narkomanii. Na ich realizację przekazano 125 000,00 zł, z czego wykorzystano ostatecznie 12 239,00 zł.

Tabela 9. Zadania zrealizowane w 2021 r. w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania
1.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka Hufiec Busko-Zdrój	Prowadzenie zajęć profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wśród dzieci i młodzieży pod nazwą „Baw się zdrowo i bezpiecznie”
2.	Buski Ośrodek Terapii i Profilaktyki Uzależnień	„Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia w środowisku lokalnym, prowadzenie zajęć terapeutycznych z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu i narkotyków”
3.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Busku-Zdroju	„W trosce o młodego człowieka – kolonia wypoczynkowo-krajoznawcza z profilaktyką uzależnień”
4.	Fundacja Wychowanie i Profilaktyka im. Jana Pawła II	„Archipelag Skarbów”

Zdjęcie 33. Uczestnicy kolonii wypoczynkowo-krajoznawczej z profilaktyką uzależnień zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Busku-Zdroju, fot. TPD Busko-Zdrój

Jednym z ważniejszych zadań publicznych wspieranych przez Gminę Busko-Zdrój w ramach konkursu na 2021r. było działanie zrealizowane przez Fundację Gospodarczą św. Brata Alberta w Kielcach. Projekt pn. „Wsparcie działań z zakresu opieki paliatywnej skierowanej dla pacjentów przewlekle oraz nieuleczalnie chorych z terenu gminy Busko-Zdrój” otrzymał dofinansowanie w kwocie 125 000,00 zł.

Innym ciekawym projektem, zgłoszonym przez Towarzystwo Miłośników Buska-Zdroju w formie małego grantu było zadanie pn. „Wykonanie mobilnej rzeźby Królowej Jadwigi – pierwszej kuracjuszki Buska-Zdroju” dofinansowane w wysokości 5 000,00 zł. Rzeźba zostanie wkrótce usytuowana w Parku Zdrojowym jako kolejna atrakcja turystyczna gminy uzdrowiskowej.

Zdjęcie 34. Rzeźba Królowej Jadwigi, fot. TMB

W 2021 r. łącznie udzielono pięć dotacji w formie małego grantu, z czego trzy z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz dwie z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Pomimo ciągle trwającej pandemii, w roku 2021 zrealizowano wszystkie zaplanowane zadania dofinansowane w ramach pożytku publicznego.

7. REALIZACJA STRATEGII, PROGRAMÓW I PLANÓW GMINY

Rozwój Gminy Busko-Zdrój, to długookresowy proces zmian mających charakter celowy i prowadzący do poprawy stanu istniejącego. Gmina posiada szereg przyjętych i uchwalonych strategii, planów i programów, wskazujących różne cele i działania oraz obrazujących uwarunkowania społeczno-ekonomiczne.

7.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Busko – Zdrój na lata 2015-2025

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Busko-Zdrój na lata 2015-2025 została przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Busku-Zdroju Nr III/25/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Busko-Zdrój została zaktualizowana, dostosowania do perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 - 2020 i przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Busku-Zdroju Nr XXII/300/2016 z dnia 20 października 2016 r. Strategia opiera się na zmianach, jakie zaszły w ciągu ostatnich lat. Kieruje się wyzwaniami, którym trzeba będzie sprostać oraz wartościami, które należy umacniać i rozwijać. Przedmiotowy dokument wyznacza strategiczne cele rozwoju Gminy do roku 2025. Ujęto w nim zadania dotyczące różnych dziedzin życia społecznego w rozbiciu na konkretne projekty, które są zaplanowane do realizacji, realizowane lub zakończone. Aktualny dokument dostępny jest na stronie BIP UMiG Busko-Zdrój pod adresem: https://dl.umig.Busko.Pl/uchwaly/2016/2016_XXII_300.pdf.

Strategia podlega procesowi ewaluacji. Monitoring realizacji Strategii jest stałym procesem obserwacji, mającym na celu zapewnienie informacji na temat celowości i skuteczności podejmowanych działań. Za okres dwóch lat powstają raporty z monitoringu realizacji Strategii. Obejmują sfery życia społecznego i gospodarczego, a także środowiskowego. Obecnie trwają prace nad Raportem na temat postępu, jaki osiągnięto w ostatnich dwóch latach w zakresie realizacji celów i priorytetów założonych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Busko-Zdrój. Monitoring za okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2021 r. pozwoli na dokonanie analizy zmian zachodzących we wszystkich sferach funkcjonowania gminy oraz stwierdzenie skuteczności i efektywność procesu wdrożeniowego.

Efektom wdrażania Strategii jest obserwowany na terenie Gminy wzrost realizacji nowych inwestycji oraz duże zainteresowanie inwestorów dotyczące miasta oraz gminy Busko-Zdrój. Nowe inwestycje dotyczą w dużej mierze przedsięwzięć związanych

z budownictwem wielorodzinnym, budownictwem sanatoryjnym, usługowym oraz rekreacyjnym.

7.2. Strategia Rozwoju Turystyki Miasta i Gminy Busko-Zdrój na lata 2021-2025

Rok 2021 był pierwszym okresem realizacji nowej Strategii Rozwoju Turystyki przyjętej Uchwałą Nr XXXI/357/2021 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 11 lutego 2021 r. Pomimo pandemii i wielu ograniczeń jakie z niej wynikały, zrealizowano wszystkie zakładane zadania inwestycyjne oraz większość działań miękkich związanych z budowaniem marki Buska-Zdroju i promocją jego produktów turystycznych.

Zgodnie z aktualnym dokumentem SRT miasto zamierza osiągnąć cel strategiczny: zrównoważony rozwój turystyki oparty na poszanowaniu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego poprzez realizację czterech celów szczegółowych:

- poprawę zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego,
- funkcjonalny układ komunikacyjny,
- zapewnienie kultury dostępnej dla turystów i kuracjuszy,
- oraz zachowanie dziedzictwa naturalnego i zasobów leczniczych.

W ramach realizacji zadań szczegółowych przypisanych do powyższych celów w 2021 roku prowadzono liczne działania rewitalizacyjne w strefie A ochrony uzdrowiskowej. W zabytkowym parku zdrojowym wykonano ciągi pieszo-jezdne o łącznej powierzchni pon. 12 tys. m², ścieżkę rowerową, a w nowej części parku nowoczesny plac zabaw w kształcie trójmasztowego okrętu wraz z huśtawkami i hamakami. Dodatkowo rozpoczęto budowę kładki pieszo-rowerowej, przebudowano ulicę Rokosza na odcinku od Starkiewicza do al. Kasztanowej (przy sanatorium Rafał), któremu nadano funkcję reprezentacyjnego deptaka, a podobną zmianę rozpoczęto również w obrębie ul. 1 Maja na odcinku od Rzewuskiego do Parkowej.

Realizowane w 2021 r. cele szczegółowe oparte były przede wszystkim na rozwoju produktów turystycznych, wśród których najważniejszym jest nowy produkt: tężnia zdrowia, tężnia kultury.

Na poziomie działań podstawowych realizowanych w ramach celu strategicznego osiągnięcie spójnego systemu obsługi ruchu turystycznego i zróżnicowanych produktów turystyczno-uzdrowiskowych otwarto w czerwcu ubiegłego roku Kompleksu #TężniaBusko (tężnia zewnętrzna, dom zdrojowy z mini tężnią całoroczną oraz fontanna multimedialna) i przeprowadzona na tę okoliczność kampania marketingowa. Złożyło się

na nią wiele elementów, wśród których należy wyróżnić opracowanie systemu wizualnego obiektu, materiałów promocyjno-informacyjnych czy lokowanie obiektu w programach telewizyjnych. Na potrzeby promocji audiowizualnej wewnątrz domu zdrojowego wykonano ponadto 4 wysokiej jakości filmy w technologii HD (nt. powstania buskiej tężni oraz zasobów przyrodoleczniczych Buska) a także film w technologii VR, który można oglądać przy użyciu gogli 3D.

Dodatkowym celem szczegółowym związanych z realizacją w/w celu strategicznego jest prowadzenie stałego monitoringu badań sondażowych ruchu turystycznego, którego wskaźniki mogą w przyszłości pomóc w optymalizowaniu oferty turystycznej Buska-Zdroju. Takie badania były prowadzone w okresie od 25 czerwca do 31 października 2021 w formie ankiety wśród odwiedzających tężnię. Od otwarcia Kompleksu prowadzono również systematyczną statystykę ilościową odwiedzin, na podstawie danych z systemu biletującego.

Na potrzeby osiągnięcia celu strategicznego: efektywna komunikacja marketingowa stanowiąca podstawę kreowania pozytywnego wizerunku turystycznego i marki Buska-Zdroju zaplanowano trzy cele szczegółowe:

- budowanie pozytywnego wizerunku Buska-Zdroju na rynku turystycznym,
- budowanie marki Busko-Zdrój,
- oraz poprawę funkcjonowania systemu oznakowania i informacji turystycznej.

Wśród podstawowych zadań zrealizowanych w 2021 r. na potrzeby ww. celu, można wymienić uruchomienie portalu www.busko.pl, który aktualnie składa się z trzech zróżnicowanych pod względem treści podstron: skierowanej do mieszkańców, przeznaczonej dla turystów, a także poświęconej działalności tężni. Ponadto w obrębie miasta oznakowano parkingi na potrzeby zwiększonego ruchu turystycznego, zaktualizowano wygląd miejskich witaczy, wykonano bilbordy promujące buską tężnię na drogach wylotowych z/do Buska-Zdroju, a także dwie wertykalne tablice promocyjno-informacyjne na terenie miasta od strony Tarnowa oraz Nowego Korczyna. Warto również wspomnieć o optymalizacji jakości obsługi ruchu turystycznego, prowadzonego przez Centrum Informacji Turystycznej (w zmienionej lokalizacji na styku starej i nowej części parku zdrojowego) oraz pracowników Kompleksu #TężniaBusko.

7.3. Strategia Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrawiska na lata 2021–2027

W Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ obowiązującej na mocy Uchwały Nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ wskazany został obszar uzdrowiskowy. W jego granicach znajdują się gminy dysponujące zasobami wód leczniczych: uzdrowiskowe Busko-Zdrój i Solec-Zdrój oraz Kazimierza Wielka (w trakcie budowy infrastruktury uzdrowiskowej) i Pińczów (starający się o wyznaczenie strefy uzdrowiskowej). Stąd też gminy określone w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ oraz część powiatów, na których gminy te są położone (Powiat Buski i Powiat Kazimierski), rozpoczęły współpracę w ramach Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrawiska (OSI ŚU). W związku z powyższym w dniu 14 lipca 2021 r. podpisane zostało porozumienie samorządowe między tymi gminami i powiatami, określające zasady współpracy dotyczące Strategii Rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Świętokrzyskie Uzdrawiska, a także podjęte zostały odpowiednie uchwały Rad Miejskich / Rad Gmin / Rad Powiatów.

Powstający dokument określa kierunki długofalowego rozwoju obszaru uzdrowiskowego, poprzez dążenie do osiągnięcia celów strategicznych: „Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarczej obszaru” oraz „Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego”. Strategia umożliwi skorzystanie z nowych instrumentów polityki regionalnej w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027. W pracach nad Strategią, na poszczególnych etapach jej powstawania aktywnie uczestniczą mieszkańcy obszaru uzdrowiskowego.

7.4 Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Busko-Zdrój na lata 2021–2030

Miejski Obszar Funkcjonalny Busko-Zdrój został wskazany w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ obowiązującej na mocy Uchwały Nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Na podstawie ustawy o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz.713 ze zm.) oraz w związku z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 ze zm.) Rada Miejska w Busku-Zdroju (Uchwała nr XXXIV/406/2021 z dnia 27 maja 2021 r.) oraz Rada Miejska w Stopnicy (Uchwała Nr XVII/25/2021 z dnia 15 czerwca 2021 r.) przyjęły

uchwały w sprawie wyrażenia woli podjęcia współpracy Gminy Busko-Zdrój z Gminą Stopnica / Gminy Stopnica z Gminą Busko-Zdrój celem współdziałania w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Buska-Zdroju oraz przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Buska-Zdroju na lata 2021-2030.

Powstający dokument określa kierunki długofalowego rozwoju obszaru strategicznej interwencji, poprzez dążenie do osiągnięcia celów strategicznych: „Wysoka jakość życia mieszkańców” oraz „Silna gospodarka lokalna”. Strategia umożliwi skorzystanie z nowych instrumentów polityki regionalnej w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027. W pracach nad Strategią, na poszczególnych etapach jej powstawania aktywny udział biorą mieszkańcy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

7.5. Strategia Ponadlokalna dla Gmin: Busko-Zdrój, Chmielnik, Gnojno, Pierzchnica, Raków, Szydłów i Tuczępy do roku 2030

Gminy Busko-Zdrój, Chmielnik, Gnojno, Pierzchnica, Raków, Szydłów oraz Tuczępy na mocy podjętych Uchwał, podpisały Porozumienie Ponadlokalne „Na Szlaku” na rzecz opracowania i wdrażania Strategii Ponadlokalnej dla Gmin Busko-Zdrój, Chmielnik, Gnojno, Pierzchnica, Raków, Szydłów i Tuczępy do roku 2030 r. Celem porozumienia jest propagowanie partnerskiego modelu współpracy gmin, opracowanie oraz wdrożenie strategii ponadlokalnej z perspektywą do 2030 roku, a także podniesienie jakości administracji publicznej w zakresie realizacji projektów partnerskich. Wspólne działania obejmą m.in.: poprawę infrastruktury edukacyjnej, rekreacyjnej, rewitalizację, gospodarkę wodno-kanalizacyjną, czy stworzenie wspólnego obszaru turystycznego. Realizując ujęte w omówionych dokumentach cele i działania Gmina Busko-Zdrój skutecznie pozyskuje zewnętrzne środki finansowe z Unii Europejskiej (perspektywa finansowa 2014 -2020) oraz krajowe. Ze środków tych realizowane są ważne i potrzebne inwestycje (budowa, remonty dróg, remonty, termomodernizacje budynków użyteczności publicznych, gminnego zasobu mieszkaniowego i inne), projekty edukacyjne oraz społeczne. Z kolei w ramach tworzonych dokumentów strategicznych planowany jest długofalowy rozwój regionu - południa województwa świętokrzyskiego, co w znaczący sposób wpłynie na Gminę Busko-Zdrój i jakość życia jej mieszkańców. Nowe dokumenty strategiczne umożliwią skuteczne aplikowanie o środki w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej obejmującej lata 2021–2027.

7.6. Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Busko-Zdrój na lata 2019-2039

„Strategii Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Busko-Zdrój na lata 2019-2039” określa długofalowe cele i działania zmierzające do wdrożenia i upowszechnienia elektromobilności na terenie Miasta i Gminy Buska-Zdroju. Zgodnie z założeniami strategii w 2021 roku zaplanowano i zrealizowano działania edukacyjne w zakresie upowszechniania informacji o elektromobilności, poprzez zorganizowanie konkursu dla Gminnych Placówek Oświatowych pod hasłem: „Dbamy o klimat” III edycja w kategorii dla klas I – III – „Czym jest dla mnie elektromobilność?”, polegający na wykonaniu pracy plastycznej. Konkurs miał na celu edukację dzieci i młodzieży w zakresie ochrony środowiska i innowacyjnych rozwiązań dotyczących przemieszczania się (mobilności), rozwijania odpowiedzialności za stan środowiska, rozwijanie wrażliwości ekologicznej i artystycznej. Ponadto rozwijanie myślenia prospektywnego i kształtowanie odpowiedzialności za stan środowiska i zasobów energetycznych w perspektywie kilkudziesięciu lat.

7.7. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Busko-Zdrój na lata 2015–2025

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Busko-Zdrój na lata 2015–2025 (GPR) stanowi spójny dokument strategiczny, mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Proces ten następuje poprzez realizację kompleksowych przedsięwzięć (uwzględniających aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowanych terytorialnie oraz prowadzonych w sposób zaplanowany oraz zintegrowany. Rada Miejska uchwałą nr XXX/424/2017 z dnia 29 czerwca 2017 r. przyjęła GPR do realizacji. Zawiera on szereg działań zmierzających do poprawy życia mieszkańców. Dostępny jest na stronie BIP UMiG Busko-Zdrój pod adresem: https://dl.umig.busko.pl/uchwały/2017/2017_XXX_424.pdf.

W Programie Rewitalizacji uwzględniono wielu interesariuszy i każdy z nich realizuje określone zamierzenia. Wiele z nakreślonych przez Gminę celów udało się już zrealizować, dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym w tym z Unii Europejskiej. Część z nich jest w trakcie realizacji – na różnym etapie zaawansowania, co uwarunkowane jest możliwością aplikowania o dofinansowanie, dostępnością środków, bez których Gmina nie miałaby możliwości realizacji wielu kosztownych przedsięwzięć. Ponadto rynek usług często dyktuje swoje prawa, co wpływa na terminy rozpoczęcia realizacji zadań.

Zgodnie z zapisami art. 22 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz zapisami części IV, rozdział 2, podrozdział 2.1 Uchwały Nr XXX/424/2017 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju dnia 29 czerwca 2017 r. monitoring realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Busko-Zdrój na lata 2015-2025 będzie prowadzony nie rzadziej niż raz na 3 lata. Najbliższy monitoring obejmie lata 2020 - 2022. Zadaniem monitoringu jest zbadanie i ocena sposobu oraz efektywności dążenia do osiągnięcia założonych w GPR celów. Raport z monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Busko-Zdrój zostanie przedstawiony Komitetowi Rewitalizacji do zaopiniowania, a po uzyskaniu pozytywnej opinii zostanie przedłożony do akceptacji Rady Miejskiej w Busku-Zdroju. Dotychczasowe wyniki monitoringu, odwzorowane w postępującym osiąganiu wskaźników produktu i rezultatu, przypisanych do konkretnych projektów, wskazują na pozytywne, mierzalne efekty interwencji rewitalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Busko-Zdrój. W tym zakresie rekomenduje się kontynuację założeń wynikających z opracowanego GPR, szczególnie w obszarze projektów społecznych.

7.8. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Busko-Zdrój na 2021 rok

Program uchwalany jest corocznie przez Radę Miejską, a realizacja zadań w nim określonych ma na celu zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom, zapobieganie zachorowaniom na wściekliznę oraz zmniejszenie populacji bezdomnych psów i kotów wolnożyjących poprzez sterylizację i kastrację oraz usypianie ślepych miotów. W ramach przedmiotowego Programu w 2021 roku zrealizowano następujące zadania:

- przeprowadzono 6 zabiegów sterylizacji i kastracji kotów wolno żyjących;
- dofinansowano w 50% 148 zabiegów sterylizacji i kastracji psów i kotów posiadających właściciela;
- zakupiono suchą karmę dla kotów wolno żyjących, którą przekazano społecznym karmicielom;
- udzielono dotacji celowej, stosownie do przepisów ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie, Fundacji Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi „PRZYTULISKO” na pomoc bezdomnym psom w zakresie opieki weterynaryjnej;
- zapewniono usuwanie z dróg i terenów publicznych rannych zwierząt poszkodowanych w wyniku zdarzeń losowych na podstawie umowy zawartej z lekarzem weterynarii.

Koszty realizacji ww. zadań w 2021 roku wyniosły 32 775 złotych.

7.9. Program ochrony środowiska

W roku 2021 w ramach działań wynikających z kompetencji zawartych w ustawie o odpadach wydane zostało 3 decyzje dot. usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania.

Z zakresu realizacji obowiązków wynikających z ustawy o ochronie przyrody zostało wydanych zostało 20 decyzji dotyczące usunięcia drzew lub krzewów, 3 decyzje dotyczące naliczenia kary za usunięcie drzewa bez stosownego zezwolenia. Sporządzonych zostało 200 protokołów w związku ze zgłoszeniem zamiaru usunięcia drzew w Gminie Busko-Zdrój przez osoby fizyczne. Dopuszczono do eksploatacji 13 oczyszczalni ścieków.

Ponadto, zorganizowano i przeprowadzono XX Gminny Konkurs Ekologiczny pn. „Ziemia w naszych rękach” oraz XVIII Gminny Konkurs Ekologiczny pn. „Łąka i jej mieszkańcy”.

7.10. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Busko-Zdrój

Program został uchwalony przez Radę Miejską w Busku-Zdroju 21 czerwca 2011 roku i obejmuje lata 2011 – 2032. Zgodnie z uchwałą realizację likwidacji wyrobów zawierających azbest rozpoczęto w 2011 roku i co rok zadanie to jest kontynuowane.

W tym zakresie zainteresowane osoby fizyczne – posiadacze wyrobów zawierających azbest korzystają z pomocy gminy w zakresie bezpłatnego odbioru i utylizacji tych wyrobów. W 2021 roku usunięto 389,71 Mg wyrobów zawierających azbest ze 196 posesji za łączną kwotę 117 848, 30 zł. Łącznie do chwili obecnej usunięto 2529,71 ton z 1345 posesji. W 2021 r. Gmina Busko-Zdrój zleciła wykonanie zadania polegającego na całkowitym uprzątnięciu terenu oraz wywozie, zagospodarowaniu i unieszkodliwieniu odpadów znajdujących się na działce gminnej w Szańcu. Ilość odpadów azbestowych zebrana na „dzikim wysypisku” to 3,17 Mg.

7.11. Program opieki nad zabytkami

Gmina prowadzi prace związane z aktualizacją Gminnej Ewidencja Zabytków Gminy Busko-Zdrój oraz Gminnego Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Busko-Zdrój. Wskazane w programie działania ukierunkowane są na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów.

W roku 2021 ze środków budżetowych Gminy Busko-Zdrój udzielone zostały 3 dotacje w łącznej kwocie 30 000,00 zł na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach ruchomych i nieruchomych, wpisanych do rejestru zabytków, zlokalizowanych na terenie Gminy Busko-Zdrój, dla:

- Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Brata Alberta Chmielowskiego w Busku-Zdroju na dofinansowanie konserwacji technicznej wewnętrznych powierzchni drewnianych ścian Kościoła Filialnego pw. św. Stanisława w Chotelku Zielonym należącym do Parafii pw. św. Brata Alberta Chmielowskiego w Busku-Zdroju - etap II;
- Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Szańcu, na dofinansowanie prac konserwatorskich i restauratorskich ołtarza bocznego w kaplicy po stronie północnej w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Szańcu;
- Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Jakuba Starszego w Szczaworyżu, na dofinansowanie prac wzmacniających skarpę zabytkowego cmentarza przykościelnego, stanowiącego element zespołu kościoła parafialnego pw. św. Jakuba Starszego Apostoła w Szczaworyżu - IV etap.

Obowiązuje również plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Miasta i Gminy Busko-Zdrój, który obecnie jest aktualizowany. Celem opracowania Gminnego Planu Ochrony Zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Miasta i Gminy Busko - Zdrój jest wzmocnienie ochrony i opieki nad ważną częścią dziedzictwa kulturowego jaką są zabytki, która polega na planowaniu, przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich, mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

7.12. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii realizuje się przez kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną, leczenie, rehabilitację osób uzależnionych oraz ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

W 2021 r. na terenie gminy zrealizowano następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Busko-Zdrój na 2021 rok

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 r. stanowił część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uchwalony jest corocznie przez Radę Miejską w Busku-Zdroju, uwzględniając cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok

Zasadniczym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok było zapobieganie, ograniczanie zjawiska narkomanii, jak również zwalczanie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych zażywaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Busko-Zdrój.

Ww. programy realizowane były nie tylko przez Urząd Miasta i Gminy w Busku-Zdroju, ale także przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju, Buskie Samorządowe Centrum Kultury w Busku-Zdroju, Buski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Busku-Zdroju, szkoły, a także przez stowarzyszenia takie jak: Buski Ośrodek Terapii i Profilaktyki Uzależnień w Busku-Zdroju, Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka Hufiec Busko-Zdrój oraz Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Busku-Zdroju.

Zadania związane z realizacją ww. programów były finansowane ze środków uzyskanych przez gminę z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2021 roku dochody z tego tytułu wyniosły 921.789,74 zł.

Na dzień 1 stycznia 2021 r. 126 podmiotów gospodarczych posiadało zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, z czego 82 to sklepy, a 44 to punkty gastronomiczne.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. 135 podmiotów gospodarczych posiadało zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, z czego 84 to sklepy, a 51 to punkty gastronomiczne.

Do zadań własnych gminy, na mocy art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, należy również powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, na której spoczywa obowiązek podejmowania

czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

W minionym roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Busku-Zdroju wpłynęło 69 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem podejrzanych o uzależnienie od alkoholu. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Busku-Zdroju zakończyła postępowanie w stosunku do 58 osób złożeniem wniosku do Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju o zastosowanie obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego. Ponadto skontrolowano 13 przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a także zaopiniowano 24 wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

7.13. Plan gospodarki niskoemisyjnej

W 2021 roku Gmina Busko-Zdrój udzielała dotacji celowej na wymianę systemów grzewczych w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez modernizację indywidualnych kotłowni na terenie Gminy Busko-Zdrój. W ramach dotacji celowej udzielonej przez Gminę Busko – Zdrój mieszkańcy gminy wymienili 57 systemów grzewczych, a łączna kwota dotacji wyniosła 235 100,00 zł.

W ramach udzielonej dotacji celowej stare niskosprawne kotły zastąpione zostały:

- kotłami z ogrzewaniem gazowym w ilości 32 szt.,
- kotłami węglowymi spełniającymi wymagania ekoprojektu w ilości 7 szt.,
- kotłami na biomasę spełniającymi wymagania ekoprojektu w ilości 14 szt.,
- pompą ciepła w ilości 4 szt.

W ramach programów realizowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach, w dniu 31.05.2021r. zawarte zostało Porozumienie z WFOŚiGW ws. promocji i realizacji programu priorytetowego „Czyste Powietrze” na terenie gminy, w tym wsparcia i obsługi wnioskodawców. W związku z powyższym realizując zapisy porozumienia, został uruchomiony punkt konsultacyjno – informacyjny, w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju. Dzięki uruchomieniu ww. punktu w roku 2021 za pośrednictwem gminy przekazanych zostało:

- 14 wniosków z podstawowym poziomem dofinansowania,
- 20 wniosków z podwyższonym poziomem dofinansowania,

- 2 wnioski o płatność Beneficjentów z terenu gminy.

Ponadto zorganizowano 3 spotkania konsultacyjne na temat możliwości pozyskania dofinansowania z rządowego programu „Czyste powietrze”, spotkania zostały zorganizowane w Busku – Zdroju (aula BSCK), Szańcu (Wiejski Dom Kultury), Oleszkach (Świetlica Wiejska). Podczas zorganizowanych spotkań mieszkańcy gminy mogli zapoznać się z podstawowymi założeniami programu oraz rodzajami przedsięwzięć, na które mogą uzyskać dofinansowanie. Po oficjalnej prezentacji umożliwiono uczestnikom spotkań zadawanie pytań oraz wzięcie udziału w indywidualnych konsultacjach. Łącznie w ramach programu „Czyste Powietrze” wymienionych zostało 56 niskosprawnych źródeł ciepła, a łączna kwota dofinansowania przedsięwzięć wyniosła 444 667,10 zł.

W ramach udzielonego dofinansowania stare niskosprawne kotły zastąpione zostały:

- kotłami z ogrzewaniem gazowym w ilości 26 szt.,
- kotłami węglowymi spełniającymi wymagania ekoprojektu w ilości 6 szt.,
- kotłami na biomasę spełniającymi wymagania ekoprojektu w ilości 18 szt.,
- pompami ciepła w ilości 6 szt.

Od 1 lipca 2021 r. został rozpoczęty proces składania deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Centralna Baza Emisyjności Budynków (CEEB) to ewidencja, w której znajdują się kompleksowe informacje, dotyczące źródeł ogrzewania budynków. Celem jej stworzenia jest poprawa jakości powietrza, walka ze smogiem i pomoc w wymianie tzw.: "kopciuchów". System jako centrum wiedzy dla obywatela w znaczący sposób ułatwia pozyskanie informacji, które są niezbędne np. przy ubieganiu się o dofinansowanie na wymianę starego kotła. CEEB stanowi narzędzie dla organów administracji centralnej i samorządowej do realizacji polityki niskoemisyjnej. W 2021 r. pracownicy Urzędu Miasta i Gmin w busku – Zdroju wprowadzili do systemu CEEB – 809 deklaracji złożonych przez mieszkańców gminy.

7.14. Plan działania dla obszarów bazujących na potencjałach endogenicznych Gminy Busko -Zdrój

Plan Działania dla obszarów bazujących na potencjałach endogenicznych Gminy Busko-Zdrój jest dokumentem określającym kierunek działań, który należy podjąć w celu rozwoju obszaru objętego przedmiotowym Planem jak i jego najbliższego otoczenia tj. część terenu strefy A obszaru uzdrowiskowego. Dokument został przyjęty przez Radę Miejską w Busku-Zdroju - uchwała nr XXVI/365/2017 Rady Miejskiej w Busku-Zdroju z dnia 23

lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Planu Działania dla obszarów bazujących na potencjałach endogenicznych Gminy Busko-Zdrój. Plan dostępny jest na stronie BIP UMiG Busko-Zdrój pod adresem: https://dl.umig.busko.pl/uchwaly/2017/2017_XXVI_365.pdf.

Realizacja działań zawartych w niniejszym dokumencie przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Busko-Zdrój i podniesienia jakości życia mieszkańców. Przewidywane w planie działania wpłyną korzystnie na efektywność wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych.

Powyższy dokument dedykowany jest realizacji projektu pn. „Wzrost gospodarczy uzdrowiska poprzez rozwój potencjału endogenicznego i zwiększenie dostępu do zasobów naturalnych - Rodzinny Park Zdrowia w Busku-Zdroju”, dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 – Działanie 7.2 „Rozwój potencjału endogenicznego jako element strategii terytorialnej dla określonych obszarów”. Plan Działania dla obszarów bazujących na potencjałach endogenicznych Gminy Busko-Zdrój jest sukcesywnie realizowany wraz z postępowaniem realizacji ww. projektu.

8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W ramach realizacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, na wniosek Wojskowej Komendy Uzupełnień w Busku-Zdroju wydano:

- 18 decyzji nakładających obowiązek świadczeń rzeczowych,
- 14 decyzji nakładających obowiązek świadczeń osobistych,
- 11 decyzji uchylających świadczenia rzeczowe,
- 12 decyzji uchylających świadczenia osobiste.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej w dniach od 24 lutego do 2 marca 2020 r. na terenie Miasta i Gminy Busko-Zdrój została przeprowadzona kwalifikacja wojskowa dla 122 mężczyzn z rocznika 2002 i 12 mężczyzn z rocznika 1997-2001.

Celem kwalifikacji wojskowej było ustalenie zdolności do czynnej służby wojskowej osób podlegających temu obowiązkowi oraz osób zgłaszających się w trybie ochotniczym do pełnienia służby wojskowej, które ukończyły 18 rok życia.

Straż Miejska w Busku Zdroju w 2021 roku liczyła 8 osób tj. komendant staży i 7 strażników miejskich. Łącznie strażnicy miejscy nałożyli 334 mandaty karne na kwotę 37 110,00 zł.

Tabela 10. Kategoria wykroczeń - mandaty karne w 2021 r.

Lp.	Kategoria wykroczeń - mandaty karne	Ilość mandatów	Kwota mandatów
1.	wykroczeń przeciwko spokojowi i porządkowi publicznemu	15	2 350,00 zł
2.	z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	54	4 900,00 zł
3.	wkroczeń przeciwka urządzeniom użytku publicznego	13	850,00 zł
4.	wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	20	2 050,00zł
5.	wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	72	7 65000 zł
6.	wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej	13	2 050,00 zł
7.	wykroczeń przeciwko urządzeniom użytku publicznego	13	850,00 zł
8.	wykroczeń przeciwko szkodnictwu polnemu, leśnemu	2	400,00 zł
9.	z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	90	7 650,00 zł
10.	z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania wyrobów tytoniowych	1	50,00zł
11.	z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	134	16 160,00zł

11.	z ustawy o odpadach	9	950,00 zł
12.	aktów prawa miejscowego	1	100,00 zł
	Razem	334	37 110,00 zł

Do Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju skierowano 141 wniosków o ukaranie, w zakresie:

- wykroczeń przeciwko spokojowi i porządkowi publicznemu,
- wykroczeń przeciwko instytucjom państwowym,
- wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia,
- wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji,
- wykroczenia przeciwko interesom konsumentów,
- wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej,
- z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- akty prawa miejscowego.

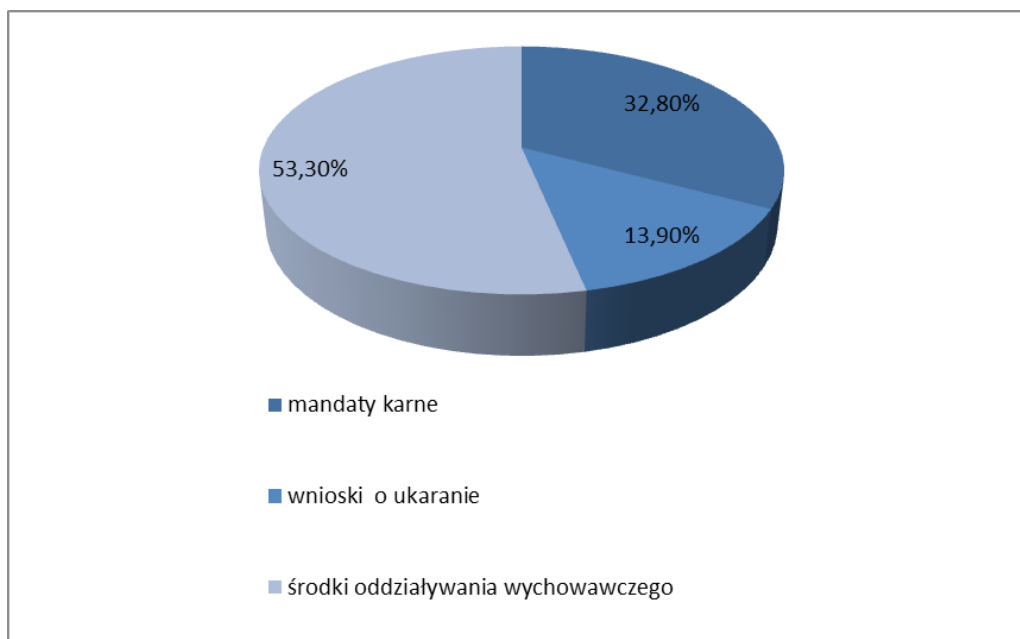
Wobec 542 osób - sprawców wykroczeń zastosowano środki oddziaływania wychowawczego.

Tabela 11. Ilość pouczeń i rodzaj środków oddziaływania wychowawczego w 2021 r.

Lp.	Struktura środków oddziaływań wychowawczych	Ilość pouczeń
1.	wykroczenia przeciwko spokojowi i porządkowi publicznemu	38
2.	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	23
3.	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	369
4.	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	8
5.	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	20
6.	wykroczeń dot. szkodnictwa leśnego, palonego, ogrodowego	2
7.	o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi	8
8.	z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	29
9.	z ustawy o odpadach	8
10.	aktów prawa miejscowego	37
	Razem	542

W 2021 roku strażnicy miejscy ujawnili łącznie 1017 wykroczeń, z czego w 334 przypadkach na sprawców nałożyli grzywny w drodze mandatów karnych, co stanowi 32,8%, w 542 przypadkach zastosowali wobec sprawców środki oddziaływania wychowawczego, co stanowi 53,3%, oraz sporządzili 141 wniosków o ukaranie względem sprawców wykroczeń, co stanowi 13,9%. Dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres 2. Struktura wykroczeń w 2021 r.

W 2021 r. Straż Miejska przyjęła (na telefon alarmowy do realizacji) 701 zgłoszeń interwencji w sprawie:

- bezdomnych zwierząt - 244,
- zagrożeń w ruchu drogowym - 202,
- ochrony środowiska i gospodarki odpadami - 82,
- zakłócenia porządku publicznego i spokoju - 52,
- zagrożeń życia i zdrowia - 26,
- awarii technicznych - 6,
- pozostałe - 89.

Strażnicy miejscy w 2021 r. przeprowadzili kontrole wywozu nieczystości ciekłych w 367 posesjach, udzielili pomocy i asyst pracownikom UMiG w Busku Zdroju w 93 sprawach. W okresie sezonu grzewczego w 2021 r. przeprowadzili 258 kontroli palenisk domowych oraz jakości stosowanych paliw do kotłów grzewczych. Strażnicy miejscy odłowili

i przekazali do schroniska 32 bezdomne psy oraz wystawili 759 wezwań do wniesienia opłaty dodatkowej w związku z brakiem opłaty za parkowanie pojazdu w strefie płatnego parkowania. Przeprowadzili kontrole zawarcia umów na odbiór odpadów w 156 podmiotach gospodarczych oraz zrealizowali 224 służby z Policją w związku z Decyzją Wojewody Świętokrzyskiego, na mocy której Straż Miejska realizuje zadania wyznaczone przez Komendantów Policji dotyczące walki i przeciwdziałania COVID 19, doręczyli również 8245 decyzji podatkowych mieszkańcom miasta Buska Zdroju.

Na terenie gminy Busko-Zdrój zarejestrowanych jest 18 stowarzyszeń Ochotniczych Straży Pożarnych, które funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2261).

Jednostki OSP Szaniec i OSP Zbludowice włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i współdziałają w tym zakresie z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej (KP PSP) w Busku-Zdroju. Udział jednostek OSP w działaniach ratowniczo-gaśniczych odbywa się po ich zadysponowaniu przez Powiatowe Stanowisko Kierowania (PSK). Gminne jednostki OSP kierowano do gaszenia pożarów, likwidacji miejscowych zagrożeń, a także operacyjnego zabezpieczenia rejonu.

Gmina Busko-Zdrój pokrywa koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej Ochotniczych Straży Pożarnych. Ponadto ponosi koszty za media (prąd, gaz, wodę, ścieki), usługi remontowe i związane z bieżącym funkcjonowaniem OSP, koszty zakupu paliw oraz wyposażenia, części zamiennych itp., okresowych badań lekarskich, ubezpieczeń osobowych i środków transportowych, ekwiwalentu za udział w akcjach ratowniczych, a także utrzymania strażnic.

Na zapewnienie gotowości bojowej i funkcjonowanie OSP w 2021 roku Gmina Busko-Zdrój wydatkowała łącznie środki finansowe w wysokości ~ 184.020 zł , z tego:

➤ umowy-zlecenia konserwatorów	- 21 412 zł,
➤ energia/woda/gaz/węgiel	- 37 393 zł,
➤ zakupy materiałów i wyposażenia	- 50 222 zł,
➤ usługi (serwis/przeglądy/komunalne)	- 16 445 zł,
➤ opłaty i składki (OC, NNW)	- 19 737 zł,
➤ ekwiwalent za działania	- 22 064 zł,
➤ usługi medyczne (bad. Lekarskie)	- 9 047 zł,
➤ remonty/naprawy	- 7 698 zł.

W 2021 roku jednostki OSP z terenu gminy Busko-Zdrój włączone do KSRG uczestniczyły w 174 wyjazdach do akcji ratowniczo-gaśniczych. Jednostki które są poza tym systemem obsłużyły 265 zdarzeń.

Tabela. 12. Struktura wyjazdów gminnych jednostek OSP w 2021 r.

	Jednostka	KSRG	Razem
1	OSP Zbludowice	TAK	92
2	OSP Szaniec	TAK	82
1	OSP Widuchowa	NIE	117
2	OSP Mikułowice	NIE	42
3	OSP Młyny	NIE	23
4	OSP Galów	NIE	23
5	OSP Owczary	NIE	23
6	OSP Zwierzyniec	NIE	18
7	OSP Słabkowice	NIE	10
8	OSP Busko-Zdrój	NIE	6
9	OSP Kotki	NIE	2
10	OSP Skotniki Małe	NIE	1
RAZEM WYJAZDY			439

*źródło - KP PSP Busko-Zdrój

OSP Wełecz, Dobrowoda, Kołaczkowice, Ruczynów, Szczaworyż i Żerniki Górne nie brało udziału w akcjach ratowniczych.

9. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA GMINY

„Budowa Roku 2020”

Jedną z najważniejszych nagród otrzymanych przez Gminę Busko-Zdrój w 2021 r. była nagroda II stopnia w XXXI edycji konkursu pn. „Budowa Roku 2020” przyznana za wybudowanie Kompleksu #TężniaBusko. Obiekt został wyróżniony spośród 46 zgłoszonych krajowych inwestycji, odznaczających się istotnymi osiągnięciami technologicznymi, nowoczesnym podejściem w zakresie zastosowanych rozwiązań i materiałów budowlanych, a także jakością wykonania oraz wysokim poziomem bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska. Organizatorem konkursu był Polski Związek Inżynierów i Techników a współorganizatorami Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz Główny Urząd Nadzoru Budowlanego.

Zdjęcie 35. Gala wręczenia nagród w Konkursie PZITB „Budowa Roku 2020”, fot. Jacek Daniluk

Zdjęcie 36. Nagroda w Konkursie PZITB „Budowa Roku 2020”, fot. UMiG w Busku-Zdroju

„Wędrowiec Świętokrzyski” dla tężni solankowej

Kolejną ważną nagrodą była statuetka „Wędrowca Świętokrzyskiego” przyznana Gminie Busko-Zdrój przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego w kategorii „Atrakcja Turystyczna 2021”. Nagrody dla liderów świętokrzyskiej turystyki przyznawane są corocznie w sześciu kategoriach podczas Wojewódzkich Obchodów Światowego Dnia Turystyki.

Zdjęcie 37. Nagroda „Wędrowiec Świętokrzyski”, fot. UMiG w Busku-Zdroju

Trzecie miejsce w Rankingu Gmin Regionu Świętokrzyskiego

W 2021 roku Gmina Busko-Zdrój znalazła się na podium Rankingu Gmin Regionu Świętokrzyskiego zdobywając prestiżowe 3 miejsce w kategorii gmina miejsko-wiejska (na 101 takich gmin na terenie województwa świętokrzyskiego). Wyróżnienie Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, która prowadzi ranking przy współpracy z Urzędem Statystycznym w Kielcach przyznano m.in. za sprawną realizację zadań własnych, wykorzystanie potencjałów rozwojowych, promowanie najlepszych praktyk w regionie, integrację regionu na poziomie samorządowym i obywatelskim, promowanie regionu świętokrzyskiego w Polsce oraz cykliczność pozwalającą na uchwycenie dynamiki zmian.

Zdjęcie 38. Gala wręczenia nagród w Rankingu Gmin Regionu Świętokrzyskiego, fot. archiwum Echo Dnia

Gmina Busko-Zdrój Liderem Regionu 2020 w kategorii Samorząd

W 2021 roku Gminę Busko-Zdrój doceniła również kapituła nagrody Lider Roku powołana przez redakcję „Echa Dnia” przyznając jej statuetkę Lidera Regionu 2020 w kategorii Samorząd. Jedno z najstarszych wyróżnień gospodarczych w regionie świętokrzyskim wręczane jest za osiągnięcia roku poprzedniego.

Zdjęcie 39. Gala Lider Regionu 2020, fot. archiwum Echo Dnia

Warto dodać, że rok 2020 był rokiem wyjątkowym, pełnym wyzwań związanych z ograniczeniami wywołanymi pandemią oraz niepewnych perspektyw na przyszłość, ale także okresem dynamicznego rozwoju i atrakcyjnych inwestycji. Kapituła nagrody doceniła, że poprzez realizowane inwestycje Busko-Zdrój znacząco się rozwinęło przyciągając coraz więcej turystów i kuracjuszy.

Nagroda Prezesa GUS na najbardziej cyfrowa Gminę Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021

Gmina Busko-Zdrój zajęła piąte miejsce w Konkursie Prezesa GUS na najbardziej cyfrową Gminę Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 otrzymując w nagrodę 6 laptopów. Gmina Busko-Zdrój została również wyróżniona Nagrodą specjalną Prezesa GUS w postaci urządzenia wielofunkcyjnego.

10. PODSUMOWANIE

Raport o stanie Gminy Busko-Zdrój za 2021 r. jest dokumentem przygotowanym zgodnie z przepisami prawa. Stanowi podsumowanie działalności Burmistrza Miasta i Gminy Busko-Zdrój. Jest źródłem ważnych informacji w zakresie prowadzonych inwestycji i przedsięwzięć, realizowanych strategii, programów i planów, rozwoju infrastruktury oświatowej, zaspakajania potrzeb społecznych, a także podejmowanych inicjatyw na rzecz mieszkańców Miasta i Gminy Busko-Zdrój. Raport jest również odzwierciedleniem kondycji finansowej Gminy Busko-Zdrój.

Niniejszy Raport jest wynikiem pracy zarówno pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Busku-Zdroju oraz jednostek organizacyjnych gminy.

Burmistrz Miasta i Gminy
Busko-Zdrój

mgr Waldemar Sikora

SPIS ZDJĘĆ, TABEL, WYKRESÓW, SCHEMATÓW I MAP

Zdjęcia

Zdjęcie 1. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	11
Zdjęcie 2. „Złote Gody 2021”, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	12
Zdjęcie 3. Park Zdrojowy w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	21
Zdjęcie 4. Aleja w Parku Zdrojowy w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	27
Zdjęcie 5. Fontanna w Parku Zdrojowy w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	28
Zdjęcie 6. Wielofunkcyjny zestaw zabawowy w formie statku, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	29
Zdjęcie 7. Kładka pieszo-rowerowa nad ul. dr. Starkiewicza, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	30
Zdjęcie 8. Adaptacja budynków przy ul. Bocznej, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	31
Zdjęcie 9. Budynki i infrastruktura przy ul. Bocznej w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	32
Zdjęcie 10. Zagospodarowanie terenów zielonych w Busku-Zdroju między os. T. Kościuszki, a os. Pułaskiego, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	33
Zdjęcie 11. Roślinność, ul. Wschodnia w Busku-Zdroju, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	45
Zdjęcie 12. Reprezentacja Gminy Busko-Zdrój, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	47
Zdjęcie 13. Laureaci konkursu, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	48
Zdjęcie 14. Wystawę fotografii „Ponidzie 2020”, fot. BSCK w Busku-Zdroju.....	56
Zdjęcie 15. Koncert finałowy XXVII Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego im. Krystyny Jamroz, fot. BSCK w Busku-Zdrój.....	57
Zdjęcie 16. koncert Piotra Alexewicza i Adama Kałduńskiego oraz Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Świętokrzyskiej, fot. BSCK w Busku-Zdroju.....	58
Zdjęcie 17. Uczestnicy warsztatów, fot. BSCK w Busku-Zdroju.....	58

Zdjęcie 18. XXVII Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz, fot. BSCK w Busku-Zdroju.....	59
Zdjęcie 19. Lodowisko w Tężni, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	60
Zdjęcie 20. Drużyna HLB Tężnia Busko-Zdrój, fot. HLB Tężnia Busko-Zdrój.....	61
Zdjęcie 21. Spotkanie autorskie z Katarzyną Wardą, fot. M-GBP w Busku-Zdroju.....	64
Zdjęcie 22. Dzień postaci z bajek, fot. M-GBP w Busku-Zdroju.....	65
Zdjęcie 23. Narodowe Czytanie 2021 r. , fot. UMIG w Busku-Zdroju.....	65
Zdjęcie 24. Mistrzostwa Polski U-14 Puchar im. K. Deyny, fot. UMiG w Busku-Zdroju..	67
Zdjęcie 25. Wakacyjny Turniej Dzikich Drużyn, fot. BOSIR w Busku-Zdroju.....	68
Zdjęcie 26. II Młodzieżowy Festiwal Sportów Miejskich - warsztaty hulajnogi, fot. BOSIR w Busku-Zdroju.....	70
Zdjęcie 27. Zawodnicy i trener Amatorskiego Klubu Sportowego 1947 Busko-Zdrój, fot. AKS 1947.....	83
Zdjęcie 28. Zawodnicy i trener Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego „UNIA”, fot. UKS „UNIA”.....	83
Zdjęcie 29. Zawodnicy i trener Stowarzyszenia KS Handbalove Busko, fot. KS Handbalove Busko.....	84
Zdjęcie 30. Bokserskiego Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego „RING”, fot. BMUKS „RING”.....	84
Zdjęcie 31. Zawodnicy i trener Buskiego Klubu Kung-Fu YANTAI. Fot. Klub Kung-Fu YANTAI.....	85
Zdjęcie 32. Zawodnicy Buskiego Stowarzyszenia FUTSAL BUSKO-ZDRÓJ, Fot. Futsal Busko-Zdrój.....	85
Zdjęcie 33. Uczestnicy kolonii wypoczynkowo-krajoznawczej z profilaktyką uzależnień zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Busku-Zdroju, fot. TPD Busko-Zdrój.....	86
Zdjęcie 34. Rzeźba Królowej Jadwigi, fot. TMB.....	87
Zdjęcie 35. Gala wręczenia nagród w Konkursie PZITB „Budowa Roku 2020”, fot. Jacek Daniluk.....	106
Zdjęcie 36. Nagroda w Konkursie PZITB „Budowa Roku 2020”, fot. UMiG w Busku-Zdroju	107

Zdjęcie 37. Nagroda „Wędrowiec Świętokrzyski”, fot. UMiG w Busku-Zdroju.....	107
Zdjęcie 38. Gala wręczenia nagród w Rankingu Gmin Regionu Świętokrzyskiego, fot. archiwum Echo Dnia.....	108
Zdjęcie 39. Gala Lider Regionu 2020, fot. archiwum Echo Dnia.....	109

Tabele

Tabela 1. Ludność wg wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.....	10
Tabela 2. Wykonanie dochodów budżetowych w 2021 r.....	14
Tabela 3. Wykonanie wydatków budżetowych w 2021 r.....	16
Tabela 4. Środki finansowe otrzymane z budżetu Unii Europejskiej w 2021 r.....	17
Tabela 5. Zestawienie wykonania inwestycji w 2021 r.....	21
Tabela 6. Wykaz inwestycji z funduszu sołeckiego w 2021 r.....	37
Tabela 7. Zadania publiczne zrealizowane w 2021 r.....	81
Tabela 8. Zadania zrealizowane w zakresie sportu w 2021 r.....	82
Tabela 9. Zadania zrealizowane w 2021 r. w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.....	86
Tabela 10. Kategoria wykroczeń - mandaty karne w 2021 r.....	101
Tabela 11. Ilość pouczeń i rodzaj środków oddziaływania wychowawczego w 2021 r....	102
Tabela. 12. Struktura wyjazdów gminnych jednostek OSP w 2021 r.....	105

Wykresy

Wykres 1. Stan mienia komunalnego na dzień 31.12.2021 r.....	19
Wykres 2. Struktura wykroczeń w 2021 r.....	103

Schematy

Schemat 1. Struktura organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy w Busku – Zdroju w 2021 r.....	6
---	---

Mapy

Mapa 1. Granice Gminy Busko – Zdrój.....5